

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Role dotací v rozpočtu obce

The Role of Subsidies in Municipal Budget

Student :

Gabriela Schartelová

Vedoucí bakalářské práce :

Doc. Ing. Petr Tománek, CSc.

Šumperk 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Gabriela Schartelová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 01 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Role dotací v rozpočtu obce**
The Role of Subsidies in Municipal Budget

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Principy hospodaření obcí ČR
 3. Analýza hospodaření obce
 4. Zhodnocení vlivu dotací při hospodaření obce
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT. *Rozpočtová skladba v roce 2011*. 4. rozš. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 277 s. ISBN 978-80-7263-638-9.
PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **doc. Ing. Petr Tománek, CSc.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 11.05.2012

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh vypracovala samostatně a uvedla v seznamu literatury všechny použité literární a odborné zdroje“

V Šumperku dne 5. května 2012

Schartelová Gabriela

Obsah:

1. ÚVOD	4
2. PRINCIPY HOSPODAŘENÍ OBCÍ V ČR	6
2.1. Postavení obcí v systému veřejné moci	6
2.1.1. Systém veřejné správy	6
2.1.2. Státní správa a samospráva	7
2.1.3. Základní znaky právního postavení obce	8
2.2. Základní druhy obcí a orgány obce	11
2.2.1. Základní druhy obcí a jejich charakteristika	11
2.2.2. Orgány obce	12
2.3. Hospodaření obcí	15
2.3.1. Legislativní vymezení	16
2.3.2. Rozpočet obce	17
2.3.3. Třídění operací dle rozpočtové skladby	19
2.3.4. Běžný a kapitálový rozpočet	20
2.3.5. Rozpočtové určení daní a poplatky	22
2.3.6. Ukončení rozpočtového období	24
3. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE	25
3.1. Historie a demografické aspekty obce	25
3.1.1. Historie obce	25
3.1.2. Demografické vymezení obce	27
3.2. Hospodaření obce Loučná nad Desnou	27
3.2.1. Organizace obce	28
3.2.2. Rozpočet obce	29
3.2.3. Příjmy obce	30
3.2.3.1. Daňové příjmy	31
3.2.3.2. Nedaňové příjmy	33
3.2.3.3. Kapitálové příjmy	33
3.2.3.4. Přijaté transfery	34
3.2.4. Výdaje obce	35
3.2.4.1. Běžné výdaje	36
3.2.4.2. Kapitálové výdaje	36
3.2.5. Financování	37
3.3. Analýza dotací obce Loučná nad Desnou	39
3.3.1. Neinvestiční dotace	40
3.3.2. Investiční dotace	42
3.3.3. Realizované projekty s podílem dotací v letech 2006 – 2011	43
4. ZHODNOCENÍ VLIVU DOTACÍ PŘI HOSPODAŘENÍ OBCE	49
4.1. Dotace dle nároku obce Loučná nad Desnou	49
4.1.1. Nárokové dotace	49
4.1.2. Nenárokové dotace	50
4.2. Dotace dle zdrojů	51
4.3. Dotace na obyvatele	54
4.4. Dotace v rozpočtu obce	55
5. ZÁVĚR	57
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	59
SEZNAM ZKRATEK	61
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
SEZNAM PŘÍLOH	
PŘÍLOHY	

1. ÚVOD

Vznik obcí, jako samosprávných jednotek, je datován již od roku 1850. Ottův slovník naučný popisuje zřízení obecní v roce 1864 tak, že *„rozeznává, jak to bylo učinilo již prozatímní zřízení obecní, jednat samostatný, jednak přenesený obor působnosti obcí.“*

Obce, především pak města, měly svůj majetek již podstatně dříve než vzniká obecní zřízení. V obecním zřízení byl spojen majetek, vlastnická držba a byla dána pravidla pro oddělení či sloučení obcí. A již před dvěma stoletími řešily problém spojený se zajištěním veřejných statků a služeb – nedostatek finančních prostředků. Ottův slovník naučný píše: *„Na uhrazení potřeb obecních mají předem sloužiti důchody tohoto jmění základního, eventuelně přebytek dlužno přiraziti ke jmění základnímu, a pouze tenkrát, je-li přebytek trvalý, může se svolením zastupitelstva okresního mezi občany býti rozdělen. Nestačí-li naproti tomu, což ovšem pravidlem, důchody jmění obecního na uhrazení potřeb obecních, dlužno schodek uhraditi příspěvky občanů, kteréžto příspěvky mohou býti buď samostatné dávky k účelům obecním, služby k účelům obecním nebo konečně přirážky zeměpanským ve prospěch obce vybrané.“*

V dnešní době je obec vymezena obdobně, řeší obdobné problémy s financemi. Aby se obec rozvíjela, potřebuje pro svůj rozvoj prostředky. Základním zdrojem tvorby prostředků jsou daně. Při jejich nedostatku se nabízí mimo jiné i možnost využití dotací od různých subjektů. Dotace je v ekonomii chápána jako peněžitý dar nějakému subjektu v zájmu snížení ceny určitého statku, jehož poskytování je ve veřejném zájmu.

Cílem této práce je zhodnocení vlivu dotací při hospodaření obce. Konkrétně v podmínkách obce Loučná nad Desnou. Dotace v poslední době představují čím dál větší podíl na celkových příjmech obcí. V této práci je hodnoceno jaký podíl představují dotace na celkových příjmech a zda je obec při svých příjmech schopna zrealizovat všechny investice. Současně je práce orientována na zjištění, zda obec dotace získává jen dle momentálních možností, nebo zda má zpracovanou nějakou střednědobou nebo dlouhodobou vizi.

V první části je vymezena obec v právním postavení systému v České republice, orgány obce. **Podkapitola** první části se zabývá hospodařením obce, podmínkami sestavení rozpočtu a rozpočtovým určením daní, na základě kterého obce obdrží část svých daňových příjmů.

Analýza hospodaření je rozdělena na 2 části. Analýzu hospodaření a analýzu dotací. V první části analýzy je porovnáváno hospodaření obce za jednotlivé roky. Poté jsou podrobněji analyzovány jednotlivé příjmy a výdaje dle druhového členění. Provedená analýza je zaměřena také na snahu zjistit, která daň má největší a naopak nejmenší výnos, které poplatky a jakým procentuelním podílem ovlivňují daňové příjmy obce. Zda má obec kapitálové příjmy.

Druhá část analýzy je zaměřena na analýzu dotací a je orientována na zjištění, jaký podíl představují dotace investiční a neinvestiční, jaké akce obec realizovala a jaký byl podíl dotací na celkových nákladech. Zda využívá obec dotace pouze od několika málo poskytovatelů nebo čerpá z různých zdrojů.

Hypotézou této práce je, že obec by se bez dotačních prostředků neobešla, nebyla by schopna zdaleka v takové míře se rozvíjet, jak se rozvíjí.

2. PRINCIPY HOSPODAŘENÍ OBCÍ V ČR

2.1. Postavení obcí v systému veřejné moci

Česká republika je dle Ústavy parlamentním, demokratickým a právním státem, v rámci kterého je dělba moci na moc zákonodárnou, soudní a výkonnou.¹

Zákonodárná moc je v České republice svěřena Parlamentu, který se skládá z Poslanecké sněmovny a Senátu. Parlament v rámci své rozhodovací činnosti přijímá Ústavu jako základní zákon státu a ostatní zákony. Zákon má významnou roli, neboť jen na základě zákona a v jeho mezích je možné ukládat povinnosti. Platí, že co není občanům a ostatním subjektům výslovně zakázáno, je dovoleno. Zákony stanovují pravidla a meze výkonu moci soudní a výkonné. Je to tedy zákonodárná moc, která podstatně ovlivňuje další dvě moci v České republice.

Soudní moc vykonávají nezávislé soudy. V České republice je realizována soustavou soudů a Ústavním soudem. Soudní moc je ovlivňována mocí zákonodárnou, v tom směru, že vydává zákony, podle kterých soudní proces probíhá. Mezi mocí výkonnou a soudní existuje rovněž provázanost v tom, že většinu rozhodnutí orgánů veřejné a místní správy lze přezkoumat soudem.

Moc výkonnou v České republice vykonává prezident republiky, vláda, ministerstva a jiné správními úřady. Veřejná správa zahrnuje státní správu, samosprávu a ostatní veřejnou správu. V ČR tvoří územní samosprávu základní územní samosprávné celky, a to města, obce a vyšší územní samosprávné celky. Veřejnou moc je možné uplatňovat pouze v mezích daných zákonem. Jinak řečeno subjekty veřejné správy smějí pouze to, co jim zákony výslovně povolují.²

2.1.1. Systém veřejné správy

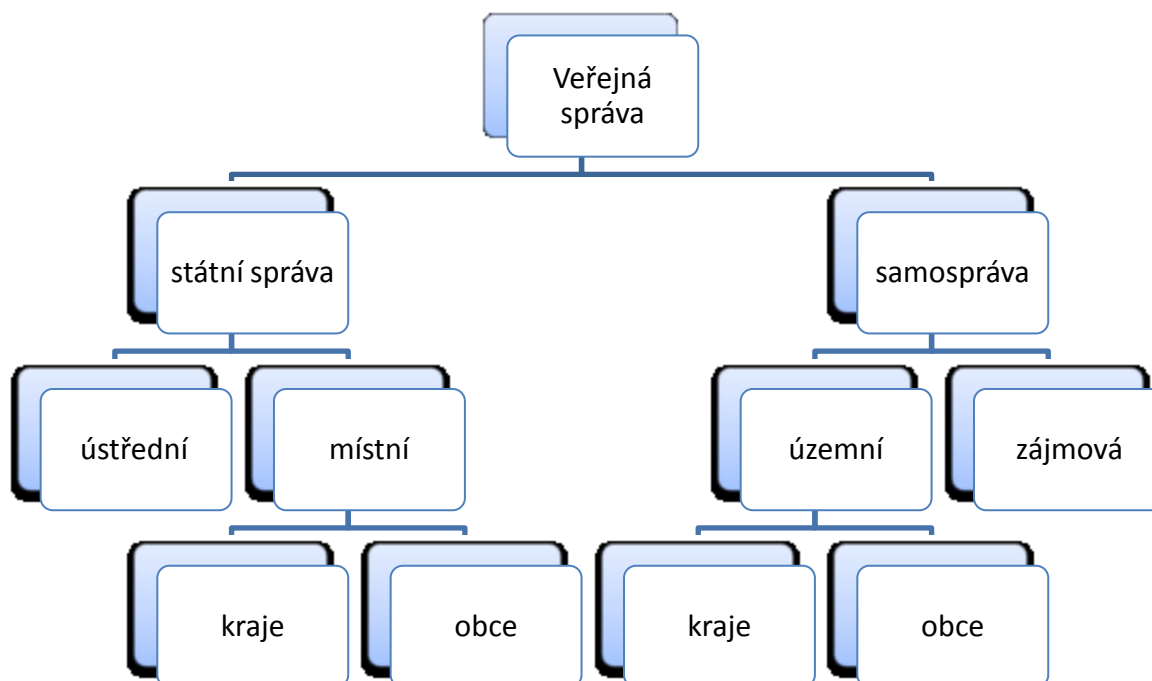
Pojem „správa“ je etymologicky odvozen od pojmu „právo“, znamená činnost spojenou s právem, neboli spravovati – řídit. Veřejná správa je obecně chápána jako služba veřejnosti. V užším slova smyslu se veřejnou správou rozumí poskytování správních činností,

¹ Ústavní zákon č. 1/2003 Sb. Ústava České republiky ze dne 16. prosince 1992

² PAVLÍČEK, Václav a Jiří HŘEBEJK. Ústava a ústavní řád České republiky. 1. vydání. Praha: Linde a.s., 1994. 501 s. ISBN 80-85647-38-9

kteřé souvisí s poskytováním veřejných služeb. Je tvořena soustavou orgánů státní správy a samosprávy a jejich vzájemnými vazbami.

Schéma 2.1. Veřejná správa

Zdroj: PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*, schéma vlastní zpracování,

2.1.2. Státní správa a samospráva

Stát je nejdůležitějším subjektem veřejné správy. Veřejná správa vykonávaná prostřednictvím státních orgánů je nazývána státní správou. Orgány státní správy jsou vláda, ministerstva a jiné orgány státní správy. Města a obce jsou také součástí systému státní správy, a to v rámci výkonu přenesené působnosti.³ Obecní a městské úřady, které vykonávají na základě zákona pro stát určité činnosti jsou v právní teorii nazývány *dekoncentráty*.

Pojem samospráva můžeme rozčlenit na dvě části. Jednak můžeme samosprávu chápat jako činnost svazků územní samosprávy. Ve druhé rovině můžeme samosprávu vnímat jako zájmovou samosprávu, kterou mohou vykonávat různé zájmové komory, např. advokátní komora, lékařská komora atd. Obě mají společný jeden znak a to, že stojí vedle státní správy a jsou závislé na úrovni její decentralizace. Samosprávu můžeme chápat jako výraz autonomie a

³ Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010, Svaz měst a obcí České republiky, 1. vydání: Praha. 2010. 184 s, ISBN 978-80-254-8660-3

nezávislosti na celku ve spojení s výkonem práv a povinností, které jsou na samosprávu státem delegovány, aby ovlivňovala určitou skupinu společenských vztahů. K výše uvedenému účelu jsou samosprávě propůjčena jistá státně mocenská oprávnění k zefektivnění jejího působení ve společnosti.⁴

Můžeme také rozlišit dvě základní pojetí samosprávy – politické a právní. Politické pojetí samosprávy vyjadřuje organizační princip veřejné správy, a to spoluúčast občanů na výkonu správy. Jedná se v podstatě o stav, kdy subjektem správy zůstává sám stát, ale státní správu neobstarávají pouze státní úředníci, nýbrž i občané. Jde o účast občanů na činnosti státních orgánů a občanských iniciativ. Podstatou je tedy stav, kdy konečná rozhodnutí vydávají státní orgány a občanský prvek slouží jako jejich iniciátor, kontrola a jako prvek objektivizující dopad rozhodnutí v praxi.

Právní pojetí samosprávy znamená, že výkon veřejné správy přísluší objektu odlišnému od státu a že samospráva se uskutečňuje relativně samostatně na státní správě. Toto chápání samosprávy staví samosprávu do protikladu ke státní správě, to znamená, že samospráva a státní správa tvoří dvě základní složky veřejné správy. Prakticky toto pojetí označuje, že určitou oblast veřejné správy spravuje někdo jiný a to veřejnoprávní svazy či veřejnoprávní korporace.⁵

2.1.3. Základní znaky právního postavení obce

Obce a města jsou definována jako veřejnoprávní korporace, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu. Veřejnoprávní korporace je vymezena v Ústavě jako člensky organizovaný subjekt veřejné správy, kterému byla svěřena moc samostatně plnit veřejné úkoly. „Pojem korporace není v současném právním řádu blíže specifikován. Jde o výraz pocházející z latiny, kde znamená stát, obec, svazek, jednota. Ve starší literatuře, např. ve Slovník československého práva veřejného (Brno 1932) se korporací rozumí sdružení osob za účelem sledování určitého účelu v té formě, že takovým sdružením vznikne samostatný právní subjekt, na nějž se vztahují jako účinky právního řádu práva a povinnosti.“⁶

⁴ PEKOVÁ, Jitka. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

⁵ FILIP, Jan, Jan SVATOŇ a Josef ZIMEK. Základy státovědy. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997. 352 s. ISBN: 8021015756, str. 367

⁶ PAVLÍČEK, Václav a Jiří HŘEBEJK. Ústava a ústavní řád České republiky. 1. vydání. Praha: Linde a.s., 1994. 501 s. ISBN 80-85647-38-9

Podle Ústavy je obec vymezena třemi základními znaky:

- **územím,**
- **občany,**
- **samosprávou.**

Obec je dle zákona č. 128/2000 Sb. (dále jen zákona o obcích), základním územním samosprávným společenstvím občanů a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí. Každá část území České republiky je součástí **území některé obce**, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Vyjimku tvoří vojenské újezdy, kde samospráva není. Obec má jedno nebo více katastrálních území. Obec může vzniknout nově, a to sloučením dvou nebo více obcí, oddělením místní části, popřípadě změnou nebo zrušením vojenského újezdu. Obce se mohou slučovat na základě dohody. Území obce pak tvoří území sloučených obcí.

Obec se také může na základě dohody připojit k jiné obci, se kterou sousedí. Dohodu o sloučení obcí nebo o připojení obce lze uzavřít na základě rozhodnutí zastupitelstev obcí, pokud do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí není podán návrh na konání místního referenda. Je-li podán návrh na referendum, je k uzavření dohody o sloučení obcí nebo o připojení obce nutné souhlasné rozhodnutí v místním referendu konaného v obci, ve které byl návrh podán. Sloučení obcí, připojení obce, městských částí nebo městských obvodů nebo oddělení části obce lze provést jen k počátku kalendářního roku.

Každá obec má svůj název, změnu názvu obce povoluje Ministerstvo vnitra na návrh obce. Názvy mají také části obce, ulice a jiná veřejná prostranství.

Občany obce jsou všechny fyzické osoby, které jsou státními občany České republiky, jsou v obci trvale hlášeni k trvalému pobytu.

Občané obce starší 18-ti let mají zákonem vymezené postavení, a to mají právo volit a být voleni do zastupitelstva obce za podmínek stanovených zvláštním zákonem, mají právo hlasovat v místním referendu, vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok. Dále mají občané právo nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok.

Právo na **samosprávu** je zaručeno Ústavou, čl. 8.⁷ Do samosprávné činnosti stát může

⁷ PAVLÍČEK, Václav a Jiří HŘEBEJK. Ústava a ústavní řád České republiky. 1. vydání. Praha: Linde a.s., 1994. 501 s. ISBN 80-85647-38-9

zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a to v zákonem stanovených případech. Dozor nad výkonem samostatné působnosti obce vykonává krajský úřad, který může navrhnout Ministerstvu vnitra pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky obce. Obec má současně právo bránit se proti nezákonnému zásahu státu do své samosprávy prostřednictvím ústavní stížnosti.

Při výkonu samosprávy není podřízenost obce jinému orgánu. Obec jako veřejnoprávní korporace zabezpečuje výkon veřejné správy, tedy samosprávy a státní správy a současně je i v postavení právnické osoby soukromého práva.

Samostatnou působnost vymezuje zákon o obcích⁸. Patří do ní veškeré záležitosti, které jsou v zájmu obce, a které nejsou svěřené krajům. Obec v samostatné působnosti zejména:

- hospodaří s vlastním majetkem (rozpočet, závěrečný účet, zakládání právnických osob),
- vydává obecně závazné vyhlášky,
- zajišťuje veřejný pořádek,
- zřizuje a ruší obecní policii,
- volí a odvolává starostu a ostatní členy rady,
- rozhoduje o místním referendu,
- rozhoduje o dalších věcech podle zákona.

Ústavou a zákony zaručený rozsah samosprávy je právem všech obcí bez ohledu na velikost obce. V praxi rozsah samosprávy závisí na okolnostech, jako je výše rozpočtu, počet obyvatel a jejich potřeby nebo také schopnosti zastupitelstva obce.

Přenesená působnost je vymezena jako výkon státní správy, kterou stát přenesl na obce v rámci dekoncentrace. V přenesené působnosti obce vydávají nařízení obce, správní rozhodnutí. Do přenesené působnosti obce patří též vydávání obecně závazných nařízení obce (vydává rada) k provedení zákonů, např. v oblasti požární ochrany a hygieny. Obecně lze konstatovat, že výkon státní správy je obci přesně dán podle principu jednotné státní správy na rozdíl od výkonu samosprávy, který je ovlivněn možnostmi a potřebami obce.

⁸ Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů

V rámci přenesené působnosti dle zákona č. 314/2002 Sb. o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů a vyhl. MV č. 388/2002 Sb. členíme obce do pěti kategorií:

- **obce,**
- **obce s matričním úřadem,**
- **obce se stavebním úřadem,**
- **obce s pověřeným obecním úřadem** – jsou stanoveny zákonem, vykonávají státní správu obvykle i pro okolní obce, plní úkoly podle zvláštních zákonů (např. oblast dopravy, vodohospodářství),
- **obce s rozšířenou působností** – mají zákonem dané pravomoci k zabezpečování výkonu státní správy nad rámec přenesené působnosti (např. památková péče, sociální zabezpečení atd.).

2.2. Základní druhy obcí a orgány obce

Orgány obce a základní druhy obcí jsou upraveny v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích (dále jen zákon o obcích).

2.2.1. Základní druhy obcí a jejich charakteristika

Obce jsou vymezeny zákonem o obcích⁹ takto:

- **obce** – které nejsou nazývány městem,
- **města** – obec, která má alespoň 3000 obyvatel, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády,
- **městyse** – obec, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Obec, která byla oprávněna přede dnem 17. května 1954 městysem, je městysem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny,
- **statutární města** – v současnosti je v České republice 23 statutárních měst. Odlišují se od ostatních tím, že mají právo obecně závaznou vyhláškou stanovit městské části nebo obvody, které jsou samosprávnými jednotkami s vlastními orgány jako jiné obce.
- **Hlavní město Praha** – členěno na městské části.

⁹ Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů

2.2.2. Orgány obce

Zákon o obcích vymezuje orgány obce. Zastupitelstvo obce jako nejvyšší orgán obce v oblasti samostatné působnosti, radu obce jako výkonným orgánem obce v její samostatné působnosti, starostu jako reprezentanta obce navenek a obecní úřad jako prostředek k plnění úkolů.

Zastupitelstvo obce – je kolektivní volený orgán. Zastupitelstvo obce tvoří členové, jejichž počet na každé volební období stanoví zastupitelstvo obce nejpozději 85 dnů před dnem voleb do zastupitelstev obcí. Pro určování počtu členů je nutné přihlížet k počtu obyvatel a velikosti územního obvodu. Zákon o obcích určuje rozpětí počtu členů podle velikostních kategorií. Např. do 500 obyvatel 5 až 15 členů, u obcí nad 10000 do 50000 obyvatel 11 až 35 členů. Nejvyšší možný počet členů zastupitelstva u obcí nad 150 tis. obyvatel je 55 členů.

Zákon o obcích rozděluje zastupitele na uvolněné a neuvolněné členy zastupitelstva. Zpravidla v malých obcích nebývá nikdo dlouhodobě uvolněn. Rozdíl je v tom, že uvolněnému členu zastupitelstva je poskytnuta měsíční odměna, neuvolněnému členu zastupitelstva odměna být poskytnuta může, ale také nemusí. O výši odměny, a zda bude někdo ze zastupitelů uvolněným členem zastupitelstva, rozhoduje zastupitelstvo.¹⁰

Pravomoci zastupitelstva - zastupitelstvo obce má hlavní rozhodovací pravomoci patřící do samostatné působnosti obce. Zastupitelstvu obce je vyhrazeno:

- schvalovat program rozvoje,
- schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce,
- zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce,
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat zřizovací listiny,
- rozhodovat o založení nebo zrušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, a další,
- delegovat zástupce obce na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast,

¹⁰ Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010, Svaz měst a obcí České republiky, 1. vydání: Praha. 2010. 184 s, ISBN 978-80-254-8660-3

- navrhopvat zástupce do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast, a navrhopvat jejich odvolání,
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- rozhodovat o vyhlášení místního referenda,
- navrhopvat změny v katastrálních územích uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a slučování obcí,
- určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni,
- zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce,
- volit z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady obce,
- zřizovat a zrušovat obecní policii,
- rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi, o zřízení a názvech částí obce, ulic, udělovat a odnímat čestné občanství obce a ceny, rozhodovat o peněžitých plněních, plnit úkoly stanovené zvláštním právním předpisem.

Není-li zřízena rada obce, vykonává její pravomoc starosta, nařízení obce vydává zastupitelstvo. Zastupitelstvo obce si může vyhradit další pravomoci v samostatné působnosti obce mimo pravomoci vyhrazené radě. Zastupitelstvu je dále vyhrazeno rozhodování ve věcech majetkových, např. nabytí a převod nemovitého majetku, poskytování dotací nad 50 tis Kč a další.

V přenesené působnosti zastupitelstvo schvaluje územně plánovací dokumentaci.

Rada obce – je výkonným orgánem v samostatné působnosti obce. Radu tvoří starosta, místostarostové a další členové, kteří jsou voleni zastupitelstvem. Počet členů rady je lichý, nejméně 5 členů, nejvíce 11 členů rady. Rada obce se nevolí v těch obcích, kde počet členů zastupitelstva je menší než 15 členů. Rada obce plní úkoly, kterými je pověřilo zastupitelstvo a také zastupitelstvu se rada zodpovídá. Dále rada připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva a zabezpečuje plnění usnesení zastupitelstva.

Zákon o obcích radě vymezuje zejména úkoly, jako jsou zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření, plnit závazky vůči právníkům osobám, vydávat nařízení obce, zřizovat a zrušovat komise rady obce dle potřeby, kontrolovat plnění úkolů obecního úřadu a komisí, stanovit celkový počet zaměstnanců obce,

ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti obce. V přenesené působnosti rada vydává nařízení obce.

Starosta – volí se z členů zastupitelstva na ustavujícím zasedání. Starosta zastupuje obec navenek. Za výkon své funkce je odpovědný zastupitelstvu obce. K pravomocem starosty patří zejména jmenování a odvolávání tajemníka obecního úřadu (se souhlasem ředitele krajského úřadu), odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce, plní úkoly zaměstnavatele, může za určitých podmínek svěřit výkon přenesené působnosti v určitých věcech komisi, odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce, zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník, rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřené mu radou. Starostu zastupuje místostarosta. Starosta spolu s místostarostou podepisuje právní předpisy obce.

Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta, tajemník (v obcích, kde je tato funkce zřízena) a zaměstnanci obce. V čele obecního úřadu je starosta. Funkci tajemníka povinně zřizují obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností. Ostatní obce tuto povinnost nemají. Rada obce může zřídit odbory a oddělení dle úseků činnosti. Obecní úřad plní úkoly v samostatné a přenesené působnosti obce.

V samostatné působnosti obce se jedná o tyto úkoly:

- plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada,
- pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti,
- rozhoduje v případech stanovených zákonem o obcích nebo zvláštním zákonem.

V přenesené působnosti vykonává státní správu v rozsahu vymezeném zákonem o obcích, s výjimkou věcí patřících do působnosti zvláštních orgánů.

Výbory jsou poradními, iniciativními a kontrolními orgány zastupitelstva obce v samostatné působnosti obce. Výbory nejsou samostatnými orgány obce, ale dají se spíše nazvat „orgány orgánů“. Povinnost za zákona je zřídit finanční a kontrolní výbor. V obcích, kde na území žije alespoň 10% občanů hlásících se k jiné národnosti je povinně zřizován výbor pro národnostní menšiny. Ostatní výbory může zastupitelstvo zřizovat dobrovolně.¹¹

¹¹ Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů

2.3. Hospodaření obcí

Rozpočet obce je součástí veřejných rozpočtů. V České republice máme rozpočtovou soustavu, kterou tvoří soustava veřejných rozpočtů. Soustavu veřejných rozpočtů tvoří státní rozpočet, rozpočty měst, obcí a krajů, rozpočty příspěvkových organizací a rozpočty regionálních rad soudržnosti. Mimorozpočtové fondy tvoří státní fondy, účelové fondy jak na municipální tak regionální úrovni.

Územní samosprávy mají právo nakládat s vlastním majetkem, finančními zdroji, a to na základě práv zakotvených v Ústavě České republiky i v Evropské chartě místní samosprávy. Jejich hospodaření však značnou měrou ovlivňuje stát, a to prostřednictvím legislativy, na základě zákonodárné moci. Dochází zde ke koordinovaným zásahům státu a to tak, aby byla v souladu s hospodářskou a stabilizační fiskální politikou státu. Stát ovlivňuje hospodaření územních samospráv fiskálními pravidly, která jsou v každém státě uzákoněna. Podle OECD fiskální pravidla například zahrnují pravidla pro dosažení cílů stabilizační fiskální politiky státu, transparentní účetnictví a výkaznictví, požadavek dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtu, hospodaření podle ročního rozpočtu, daňová a výdajová omezení, monitorování hospodaření územní samosprávy a další.

Základem finančního systému územních samospráv je územní rozpočet. Termín územní rozpočet je v ČR používán pro rozpočty krajů, obcí, dobrovolné svazky obcí a regionální rady soudržnosti. Sestavování územního rozpočtu a následné hospodaření během rozpočtového období podle schváleného rozpočtu je ze zákona povinné. Naopak vytváření mimorozpočtových fondů a jejich používání je plně v kompetenci samospráv.¹²

Mezi rozpočty územních samosprávných celků zahrnujeme rozpočty obcí, krajů a dobrovolných svazků obcí. Do těchto rozpočtů se zahrnují také rozpočty statutárních měst, hlavního města Prahy a rozpočty městských částí a obvodů. Hlavním závazným předpisem pro rozpočtové hospodaření obcí je Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní, ze dne 29. června 2000, který se zabývá rozpočtovým určením některých daní pro další činnost územních samosprávných celků a obcí. Tento zákon upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daně z nemovitosti, daní z příjmů a daně silniční. Příjemci těchto prostředků jsou obce, kraje a Státní fond dopravní infrastruktury.

¹²PEKOVÁ, Jitka. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

2.3.1. Legislativní vymezení

Právní předpisy vztahující se k rozpočtům územních samosprávných celků:¹³

Hlavním právním předpisy pro rozpočtové hospodaření jsou zákon o obcích č. 128/2000 Sb., a zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů.

Výčet dalších právních předpisů vztahujících se k rozpočtům:

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (o rozpočtovém určení daní)

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě

Zákon č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích

Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí

Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích

Zákon č. 129/2000 Sb. o krajích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje,

Zákon č. 92/1991 Sb. o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby

Zákon č. 235/2004 o DPH, ve znění pozdějších předpisů

Zákon ČNR č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitosti, ve znění pozdějších předpisů

Zákon ČNR č. 357/1992 Sb. o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích.

Výčet právních předpisů není zdaleka úplný, neboť k obcím a rozpočtům obce se váže široká škála právních předpisů například z oblasti obchodního, občanského, sociálního práva, tudíž nelze všechny citovat.

¹³ Sbírka zákonů ročníky 1990 - 2010

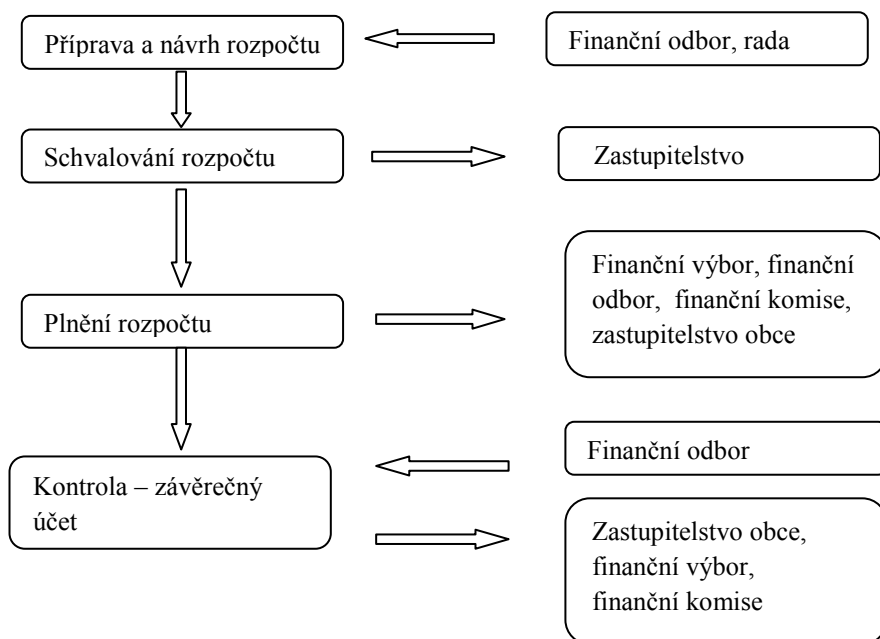
2.3.2. Rozpočet obce

Rozpočet obce je sestavován na období fiskálního roku. Toto období je shodné s kalendářním rokem. Rozpočet můžeme vymezit jako finanční plán, platební bilanci.

Při sestavování rozpočtu jsou uplatňovány zásady **každoročního sestavování** a **schvalování** rozpočtu, v případě neschválení rozpočtu před začátkem rozpočtového období, hospodaří obec na základě rozpočtového provizoria. Další zásadou je **reálnost a pravdivost** rozpočtu, odrážející se v reálném odhadu příjmů a výdajů rozpočtu tak, aby bylo možné naplnění rozpočtu bez výraznějších odchylek. Zásada **úplnosti a jednotnosti** rozpočtu je dodržována pomocí sestavení rozpočtu dle pravidel závažné rozpočtové skladby. Na rozpočet je také kladen **požadavek dlouhodobé vyrovnanosti, hospodárnosti a efektivity**. Poslední zásadou je zásada **publicity**, která je splněna tak, že občané jsou dostatečně informováni o hospodaření obce prostřednictvím úřední desky či internetových stránek obce.

Fáze rozpočtu zahrnují přípravu a návrh rozpočtu, schvalování rozpočtu, plnění rozpočtu a kontrolu rozpočtu.

Schéma 2.2. Fáze rozpočtu a odpovědnosti:

Zdroj: PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů, schéma vlastní zpracování.

Přípravou rozpočtu se zpravidla zabývá finanční odbor obce. Návrh rozpočtu se obvykle sestavuje na základě rozpočtu předchozího roku. Pravidla pro sestavení rozpočtu nejsou striktně upravena.

Schvalování rozpočtu je výhradní pravomocí zastupitelstva. Před schválením musí být rozpočet vyvěšen na úřední desce s tím, že občané obce mohou podávat návrhy a připomínky k návrhu rozpočtu. V České republice je velmi často používáno na začátku roku hospodaření podle rozpočtového provizoria. Je to z důvodu, že ke konci roku, kdy by měl být rozpočet na další kalendářní rok schválen, nejsou známy výše dotací ze státního rozpočtu ani výsledky hospodaření předchozího rozpočtu. Po schválení rozpočtu je proveden podrobný rozpis rozpočtu.

V průběhu roku se hospodáří podle schváleného rozpočtu a je kontrolováno **plnění rozpočtu**. Tato kontrola je prováděna měsíčním výkazem MF 2-12. Dále je kontrola prováděna finančním výborem. Změny v rozpočtu během roku je nutné provádět rozpočtovými opatřeními, které jsou vyvolány např. změnami v zákonech nebo organizačními změnami. Rozpočtová opatření, stejně jako rozpočet, schvaluje zastupitelstvo.

Jako podklad pro sestavení rozpočtu obce slouží **rozpočtový výhled**, který obce musí povinně sestavovat. V případě, že by obec neměla sestavený rozpočtový výhled, jednalo by se o správní delikt, za což by obec byla postihována.

Rozpočtový výhled obec sestavuje jako souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zohledňuje zde uzavřené smluvní vztahy a přijaté závazky, na období dvou až pěti let. Můžeme jej chápat jako pomocný nástroj pro střednědobé finanční plánování obce. Kvalitně sestavený rozpočtový výhled je nástrojem pro dobré hospodaření obce. Umožňuje obci s předstihem se zaměřit na možné problémy, které by mohly vzniknout při hospodaření v dalších letech.

Při sestavování rozpočtu obce nevycházíme pouze z rozpočtového výhledu, ale také rozpisem platného státního rozpočtu, kterým státní rozpočet určuje své vztahy k rozpočtům jednotlivých obcí a v návaznosti na rozpočet kraje, který určuje své vztahy k jednotlivým rozpočtům obcí. *Rozpočet obce* má být zpravidla, dle zákona o rozpočtových pravidlech, *sestavován jako vyrovnaný*.¹⁴

¹⁴ Doc. Ing. Petr Tománek, CSc. Hospodaření krajů a obcí, 2011, EKf VŠB TU Ostrava.

Toto pravidlo však nemusí platit tehdy, jestliže obec má příjmy z daného roku, které budou využity až v následujícím roce, poté může být rozpočet schválen jako přebytkový.

Taktéž obec může za určitých okolností schválit schodkový rozpočet, a to v případě, že obec má finanční prostředky z minulých let nebo smluvně zajištěný úvěr.

2.3.3. Třídění operací dle rozpočtové skladby

Při **třídění peněžních operací** se používá třídění dle rozpočtové skladby. Toto je uplatňováno jak na rozpočet obce, tak i na další veřejné rozpočty – státní rozpočet, rozpočty územních orgánů, státních fondů a účtů finančních aktiv ostatních rozpočtů ve veřejném sektoru. Operace jsou dle rozpočtové skladby roztrženy z hlediska odpovědnostního, druhového, odvětvového a konsolidačního hlediska.

Třídění dle **odpovědnostního hlediska** je prováděno pouze u státního rozpočtu, a to podle kapitol. Kapitoly pak vyjadřují okruh působnosti a odpovědnosti subjektu, kde jsou realizovány peněžní operace.¹⁵

Druhové členění se týká všech peněžních operací a je tříděno dle rozpočtové skladby:

- daňové příjmy,
- nedaňové příjmy,
- kapitálové příjmy,
- přijaté transfery,
- běžné výdaje,
- kapitálové výdaje,
- financování.

Druhovým členěním se třídí příjmy a výdaje podle příjmových a výdajových druhů. Pro třídění je využíván čtyřmístný číselný kód, který umožňuje odlišit rozpočtové třídy, seskupení položek, podseskupení položek a položky příjmů a výdajů.

Dalším členěním dle rozpočtové skladby, je **členění odvětvové**. Zde je členění příjmů a výdajů prováděno do šesti skupin podle odvětví. Pro účely rozpočtové skladby je odvětví chápáno jako druh činností, ze kterých plynou příjmy nebo se na ně vynakládají výdaje.

¹⁵ ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT. Rozpočtová skladba v roce 2011. 4. rozš. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 277 s. ISBN 978-80-7263-638-9.

Využívá se čtyřmístný číselný kód, který umožňuje odlišit skupiny, oddíly, pododdíly a paragrafy.

Třídění dle rozpočtové skladby na **odvětví** :

- Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství
- Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství,
- Služby pro obyvatelstvo,
- Sociální věci a politika zaměstnanosti,
- Bezpečnost státu a právní ochrana,
- Všeobecná veřejná správa a služby.

Aby bylo vyloučeno dvojí či vícenásobné provádění operací s jedněmi prostředky v rámci rozpočtu, které souvisí s existencí vztahů mezi jednotlivými veřejnými rozpočty (financování příspěvkových organizací), je nutné provést **konsolidaci**. Konsolidací se nemění výsledná bilance rozpočtu, pouze se na příjmové a výdajové straně snižuje objem, který představují realizované vícenásobné finanční operace. Konsolidační třídění je prováděno pomocí záznamových jednotek:

- Převody uvnitř peněžních fondů,
- Transfery přijaté z území jiného okresu,
- Splátky půjčených prostředků přijatých z území jiného okresu,
- Transfery poskytnuté na území jiného okresu,
- Půjčené prostředky poskytnuté na území jiného okresu,

Prostředky rozpočtů obcí jsou účelově vázány. V případě, že obec neoprávněně použije prostředky nebo zadrží prostředky, dochází k porušení rozpočtové kázně a obec je za toto postihována.

2.3.4. Běžný a kapitálový rozpočet

Rozpočtová skladba člení rozpočet na běžný a kapitálový rozpočet.

Běžný rozpočet tvoří bilanci příjmů a výdajů. Běžnými příjmy jsou ty druhy příjmů, jenž se každoročně opakují. Běžné výdaje pak jsou tvořeny výdaji, které slouží k běžné spotřebě, každoročně se také opakují.

Tabulka č. 2.1. - Schéma běžného rozpočtu:

Příjmy běžného rozpočtu:	Popis
Třída 1) Daňové příjmy	Daně a poplatky
Třída 2) Nedaňové příjmy	Příjmy ze služeb, nájmu
Třída 4) Dotace	Resp. její část, běžné dotace (nárokové) – např. na výkon státní správy, na žáka
Výdaje běžného rozpočtu:	
Třída 5) Běžné výdaje	Výdaje na provoz, mzdy
Bilance běžného rozpočtu:	PB – VB = SB

Zdroj: PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. Schéma vlastní zpracování.

Výsledkem bilance běžného rozpočtu, který je představován rozdílem příjmů a výdajů běžného rozpočtu, je rozpočet nulový, kladný či záporný. Připustit dlouhodobý záporný rozpočet nelze, protože by byla spotřeba větší než zdroje a krytí tohoto schodku by tak představovalo zadlužování obce, nebo případně prodej majetku. Rozhodujícím požadavkem na běžný rozpočet z dlouhodobého hlediska je jeho přebytkovost. V úvahu je nutné brát i fakt, že součástí výdajů běžného rozpočtu nejsou odpisy, tudíž je třeba, aby byl rozpočet přebytkový, aby bylo možné vytvoření zdrojů na pořízení opotřeбенého majetku.

Kapitálový rozpočet je tvořen **příjmy** z dotací, resp. kapitálových dotací, příjmem z prodeje kapitálového majetku a případným přebytkem běžného rozpočtu.

Kapitálové dotace můžeme také označit jako **dotace nenárokové**, nejsou pravidelným zdrojem příjmů rozpočtů obcí, jsou podmíněny splněním mnoha často náročných podmínek.

Příjmy z prodeje kapitálového majetku – třída 3), jsou také omezené, a to rozsahem majetku, který obec vlastní a lze jej prodat.

Výdaje kapitálového rozpočtu představuje třída 6) **Kapitálové výdaje** – výdaje na pořízení dlouhodobého majetku, nebo jeho technické zhodnocení.

Výsledek bilance příjmů a výdajů kapitálového rozpočtu může být kladný, záporný nebo vyrovnaný. V případě záporné bilance lze použít k vyrovnání schodku přebytky hospodaření z minulých let nebo zápůjční prostředky.

V případě užití **zápůjčních prostředků** je nutné brát v úvahu fakt, že i tyto prostředky je v následujícím období třeba splácet, a proto by k jejich využívání mělo docházet tam, kde

lze předpokládat dlouhodobý užitek z takto investovaných prostředků. Současně obce musí také sledovat velikost svého zadlužení, resp. svoji **dluhovou službu**.

2.3.5. Rozpočtové určení daní a poplatky

Příjmy daňového charakteru jsou nejvýznamnějším zdrojem financování veřejných statků v obci. V průměru zahrnují více jak 50 % celkových příjmů obce. Daňové příjmy lze rozdělit na dvě kategorie – příjmy, které získává obec na základě zákona č. 243/2000 Sb. (dále jen zákon o rozpočtovém určení daní) a další získané z výnosů z místních poplatků.

Zákon o rozpočtovém určení daní platný v roce 2011 v § 4 podrobně popisuje zdroje daňových příjmů obcí, které tvoří:

- **100 % výnos daně z nemovitosti**, příjemce je obec, na jejímž území se daná nemovitost nachází,
- **podíl 21,4 %** z celostátního hrubého výnosu **daně z přidané hodnoty**,
- **podíl 21,4 %** z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) **z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků**, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně podle zákona o daních z příjmů,
- **podíl 21,4 %** z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) **z příjmů fyzických osob vybírané srážkou** podle zvláštní sazby, s výjimkou výnosů uvedených pod písmenem c),
- **podíl 21,4 %** z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) **z příjmů fyzických osob** sníženého o výnosy uvedené v písmenech c) a d),
- **podíl 21,4 %** z celostátního hrubého výnosu daně **z příjmů právnických osob**, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu h) a v § 3 odst. 1 písm. a),
- **30 %** z výnosu záloh na **daň z příjmů fyzických osob**, které mají na území obce bydliště ke dni jejich splatnosti, a výnosu daně z příjmů fyzických osob, které měly na území obce bydliště k poslednímu dni zdaňovacího období. Bydlištěm se pro účely tohoto zákona rozumí místo trvalého pobytu fyzické osoby,
- **100 % daň z příjmů právnických osob** v případech, kdy **poplatníkem je příslušná obec**, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
- **podíl 1,5 %** z celostátního hrubého výnosu daně (záloh na daň) **z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků**, odváděné zaměstnavatelem jako plátcem daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby.

Podíly z inkasa celostátně vybíraných daní představují objem prostředků pro všechny obce celkem. Konkrétní procento, kterým se obce podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní je stanovenou vyhláškou č. 259/2011 Sb. Vyhlášky o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů a vypočte se jako **součet**:

- a) **poměru celkové výměry** katastrálních území obce k celkové výměře katastrálních území všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03,
- b) **poměru počtu obyvatel obce** k počtu obyvatel všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03,
- c) **poměru násobku postupných přechodů**, vypočteného pro obec pomocí koeficientů postupných přechodů.

Tento výpočet se nepoužije u Prahy, Plzně, Brna a Ostravy. Pro ně platí konkrétní procenta, kterým se podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní. Propočet je odlišný tím, že se neupravuje koeficienty postupných přechodů, ale jsou zde použity přepočítací koeficienty. Výpočet konkrétních podílů pro každou obec je komplikovaný, zveřejňuje je Ministerstvo financí a v dohodě s Českým statistickým úřadem a Českým úřadem zeměměřičským a katastrálním, a to každoročně vydávanou vyhláškou, s účinností vždy od 1. září příslušného roku.

Dalším zdrojem daňových příjmů jsou **místní poplatky**. O jejich využití rozhoduje pouze zastupitelstvo. Místní poplatky mají fakultativní charakter, čímž je myšleno, že zastupitelé mají možnost rozhodnout jaké poplatky a v jaké míře obec bude vybírat. Zavedení poplatků je obecně závaznou vyhláškou.

Místní poplatky, které lze zavést :

- poplatek ze psů,
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- poplatek z ubytovací kapacity,
- poplatek za užívání veřejného prostranství,
- poplatek za povolení vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- poplatek ze vstupného,

- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

U každého poplatku *zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích*, upravuje základní náležitosti – předmět, poplatník, maximální sazba, slevy či případné osvobození od placení, splatnost, sankce. Správu místních poplatků mají na starost obecní úřady. Obce mají tedy možnost vymáhat nezaplacené poplatky. Od roku 2011 vstoupila v platnost novela zákona o místních poplatcích, která mimo jiné zrušila možnost zcela nebo částečně prominout poplatek či jeho příslušenství na žádost poplatníka z důvodu odstranění tvrdosti zákona.

Při zavedení místních poplatků by měla obec také zvažovat náklady na administrativu související s výběrem poplatků, aby náklady na administrativu nebyly stejné nebo vyšší než prostředky získané z těchto poplatků.

Mezi další daňové příjmy se dle rozpočtové skladby řadí také **poplatky související s životním prostředím a správní poplatky**. Správní poplatky slouží ke krytí nákladů správních úkonů v rámci přenesené působnosti a zároveň slouží jako ochrana veřejné správy před zbytečnými podáními.

2.3.6. Ukončení rozpočtového období

Po skončení kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření souhrnně zpracovávají formou **závěrečného účtu**. Tento obsahuje údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů v členění podle rozpočtové skladby a o dalších finančních operacích, včetně tvorby a použití fondů, a to v členění tak, aby z něj bylo možno zhodnotit finanční hospodaření obce a jí zřízovaných právnických osob a hospodaření s jejich majetkem. Součástí je i vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí a jiným rozpočtům.

Obce mají povinnost nechat si přezkoumat své hospodaření za uplynulý fiskální rok, a to ze zákona č. 420/2004 Sb. o přezkouvání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, který jim ukládá povinnost nechat přezkoumat závěrečný účet příslušnému krajskému úřadu nebo auditorovi. Je pouze na obci, zda přezkoumání nechá provést kraj nebo auditora. Přezkoumání auditorem hradí obec ze svých prostředků, proto je toto využíváno minimálně. O přezkoumání hospodaření je obec povinna požádat do 30. června příslušný krajský úřad nebo oznámit, že zadala toto přezkoumání auditorovi.

3. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE

V této práci jsou prezentovány údaje obce Loučná nad Desnou. Tato byla v místním tisku prezentována jako obec, která se mění před očima. Obci se v roce 1997 nevyhnula ničivá povodeň a patřila k nejpostiženějším lokalitám v okrese. Tato část práce je zaměřena nejprve na analýzu hospodaření obce a poté analýzu dotací, které obec během porovnávaného období přijala.

3.1. Historie a demografické aspekty obce

První zmínky o obci se vztahují již k 15. století. Obec se postupně rozšiřovala slučováním několika samostatných území. V obci nyní žije asi 1800 obyvatel.

3.1.1. Historie obce

Obec Loučná nad Desnou leží v podhůří Jeseníků. Celým jejím územím protéká řeka Desná, kolem které postupně vznikala občanská zástavba. „Historický název dnešní Loučné, Wiesenberg, se překládá jako Luční hora. V roce 1948 byla obec přejmenována na Loučnou , shodně s výrazem luční a o pět let později doplněna přívlastkem nad Desnou.“¹⁶

Obec Loučná nad Desnou, dříve Vizmberk, se v průběhu doby skládala až z pěti katastrálních území – Filipová, Kociánov, Kouty nad Desnou, Rejhotice a Přemyslov. Původně tato katastrální území byly samostatné obce, které se postupem času spojily v jednu obec. Jako poslední se k Loučné nad Desnou připojily Kouty nad Desnou, a to v roce 1962. Území obce je velmi rozsáhlé, rozkládá se na asi 9500 hektarech.

V katastrálním území obce leží část pohoří Jeseníky. Patří sem mimo jiné například i Červenohorské sedlo, Vřesová studánka a západní část nejvyšší hory Moravy Pradědu.

První písemné zmínky o obci jsou z roku 1494 a vztahují se k místní části Rejhotice. Založili ji uhlíři a dřevaři, kteří zpracovávali dřevěné uhlí pro místní železné hamry a pro tavírnu rudy. Obec vyrostla okolo zámku, který v 17. století postavili Žerotínové. Když bylo rozděleno losinské panství na losinské a loučenské, převzal Loučnou Přemyslav Žerotín. Jelikož bylo loučenské a losinské panství úzce spjato, probíhali i zde hony na čarodějnice.

Vzhledem k blízkosti výskytu nerostných surovin – především železné rudy a vápence, docházelo zde k rozvoji průmyslu, hlavně hutního a železářského, který již započali pánové

¹⁶ MAREČEK, Jiří., Loučná nad Desnou a Kouty nad Desnou, Historický průvodce, Šumperk: Trifox, 2005
340 s. ISBN 80-239-4424-x,

ze Žerotína, kteří toto panství vlastnili po dobu asi čtyř století. Velký rozmach průmyslu byl za období bratří Kleinů, kdy obec patřila do Sobotínsko-Štěpánovských železáren. Zároveň zde vybudovali velkostatek, palírnu i pivovar. V obci byl i průmysl textilní, tradiční zpracování lnu, když zde byla v polovině 19. století postavena jedna z prvních přádelen lnu na Severní Moravě. Nesmíme také opomenout to, že část občanů se živila zemědělstvím, pastevectvím. Po první světové válce bylo v roce 1921 založeno Desensko-pradědské německé pastevní družstvo se sídlem ve Velkých Losinách.

Postupně docházelo k omezení těžkého průmyslu, došlo ke krizi a průmysl se postupně transformoval na lehký. V obci se tak začaly vyrábět součástky na kola a byla zde výroba motokol.

Lze v podstatě říct, že výroba, která byla v obci od roku 1945, je zachována dodnes. Došlo k postupnému útlumu zemědělství, který vyvrcholil koncem 20. století. Dochází k rozvoji cestovního ruchu, turistiky, což je také v současnosti jedním z cílů obce.

Obec Loučná má velmi bohatou historii, na kterou se snaží při své činnosti navázat a využít svých turistických zajímavostí, památek k přilákání turistů, vytvoření ještě lepších podmínek pro turisty, ale také i pro samotné občany obce. Mezi významná místa v obci lze zařadit:¹⁷

Zámek a kaple v Loučné nad Desnou – je situován na okraji Loučné nad Desnou. Jednopatrová budova zámku se dvěma dvory je situována jižním průčelím do rozsáhlého zámeckého parku.

Zámecký park – prošel významnou obnovou. Přestože je ve vlastivědné literatuře označován za jeden z nejkrásnějších zámeckých parků severní Moravy v minulém století, nezachovala se žádná zmínka o jeho podobě.

Horské chaty v Jeseníkách – aby byl možný rozvoj turistiky, byla vždy jednou ze základních podmínek možnost úkrytu před nepříznivým počasím, možnost stravování a případně i noclehu. Na území obce Loučná je mnoho takových chat. Mezi významné veřejně přístupné turistické chaty v obci patří chata Švýcárna.

Přečerpávací vodní elektrárna Dlouhé Stráně – má 3 nej – největší reverzní vodní turbínu v Evropě s největším spádem a největším instalovaným výkonem ve vodní elektrárně (max.

¹⁷ <http://www.loucna-nad-desnou.cz>

výkon 325 MW). Stavba byla započata v roce 1978, na začátku 80.let však byla stavba převedena do útlumového stavu a v roce 1985 byl projekt modernizován a po roce 1989 bylo rozhodnuto stavbu dokončit. Elektrárna byla uvedena do provozu roku 1996 a nyní ji provozuje energetická společnost ČEZ a.s.

3.1.2. Demografické vymezení obce

Obec Loučná nad Desnou patří do územního obvodu Olomouckého kraje, do šumperského správního obvodu. Loučná nad Desnou je nejvýchodnější částí šumperského obvodu. Obec nemá ani rozšířenou působnost, ani pověřený obecní úřad.

Obec se nachází v nadmořské výšce 450 m, její katastrální výměra je 9429 km². Obec má 6 místních částí – Loučná nad Desnou, Filipová, Kociánov, Přemyslov, Rejhotice, Kouty nad Desnou. Největší plochu obce představuje lesní půda 8407 hektarů.

V obci podle statistických údajů z roku 2010 trvale žije 1779 obyvatel. Z toho 908 mužů a 871 žen. Největší věkovou skupinu tvoří obyvatelé ve věku od 15 do 64 let, 1294 obyvatel. Ze statistických údajů vyplývá, že počet obyvatel se v obci mírně snižuje, když například v roce 2005 v obci žilo 1894 obyvatel a v roce 2010 1779 obyvatel, dochází k poklesu porodnosti a počet vystěhovalých je větší než počet přistěhovalých. V roce 2010 se z obce vystěhovalo 55 obyvatel a přistěhovalo se jen 29 obyvatel.

Míra nezaměstnanosti činila ke konci roku 2010 9,7 %.¹⁸ Na tento region není toto číslo nikterak vysoké, zásluhu na tomto má právě tradice v průmyslu, který je i doposud a v obci tak pokračují podniky jako Velosteel Trading a.s., Strojírna Loučná nad Desnou, ČEZ přečerpávací elektrárna a.s, Strong wood a.s. a další. V posledních letech také nesmíme opomenout výstavbu 2 nových lyžařských komplexů, Ski areál Přemyslov a nově ski areál v Koutech nad Desnou se šestisedačkovou lanovkou. Na nižší míru zaměstnanosti má také vliv velký počet poskytovatelů ubytování a stravování, stejně tak i další sportovní a turistické atrakce v obci.

3.2. Hospodaření obce Loučná nad Desnou

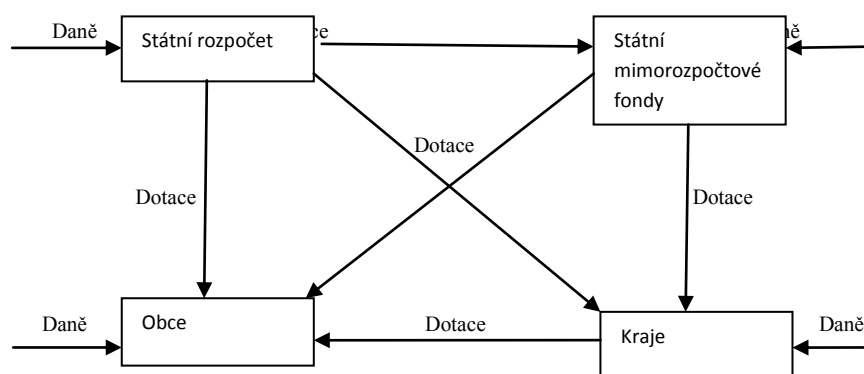
Hospodaření obce probíhá na základě schváleného rozpočtu. Při sestavování rozpočtu obec mimo jiné vychází z očekávaného vývoje ekonomiky, ze zkušeností z hospodaření

¹⁸http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?potvrd=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&cislotab=UAP6030UU_OB&p

minulých let. Ve své práci budu sledovat vývoj hospodaření obce v letech 2006 – 2010, když bude zajímavé sledovat vývoj v letech 2009, kdy obecní rozpočty zaznamenaly pokles příjmů, vlivem ekonomické recese a zda v roce 2010 nastalo následné oživení, které bylo ekonomy předvídáno.

Tok prostředků do rozpočtu obcí není jednoduchý, nejlépe by jej mohl ukázat následující obrázek.

Schéma č. 3.1. - Tok prostředků do rozpočtu obcí:

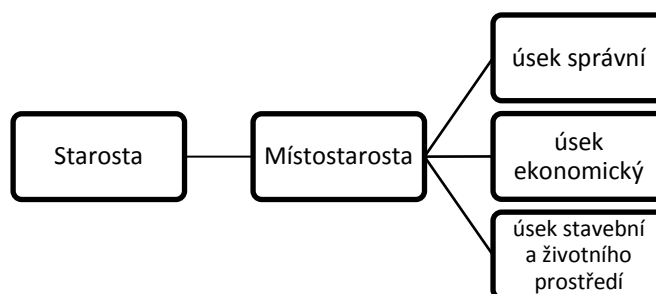

Zdroj: <http://www.transparency.cz/pruvodce-komunalnimi-rozpocty/> Schéma vlastní zpracování

3.2.1. Organizace obce

Orgány obce jsou starosta, místostarosta, zastupitelstvo a obecní úřad. Členů zastupitelstva je 11, rada obce není zřízena. Stejně tak není v obci zřízena funkce tajemníka.

Schéma č. 3.2. Organizace obecního úřadu

Zdroj: interní materiály obce Loučná nad Desnou, schéma vlastní zpracování.

Obec zřizuje tyto subjekty:¹⁹

Kociánov s.r.o. – od 1. 4. 2010 založen obcí Loučná nad Desnou jako obchodní společnost za účelem provozování domu s pečovatelskou službou.

Mateřská škola Loučná nad Desnou, příspěvková organizace

Základní škola Loučná nad Desnou, příspěvková organizace, založena k 1. 1. 1995 pro výchovu a vzdělávání žáků 1. - 9. tříd. Kapacita školy je 270 žáků, pracuje zde 23 zaměstnanců na trvalý pracovní poměr.

Obec Loučná nad Desnou je také členem několika svazků obcí a sdružení, která byly převážně založeny pro podporu a obnovu, jedná se o tyto subjekty:

Svazek obcí údolí Desné – založen zakladatelskou listinou 16. 10. 1997 za účelem zprovoznění povodní poničené tratě Šumperk – Kouty nad Desnou a Petrov nad Desnou – Sobotín. Je tvořen 8 obcemi. Prioritami svazku je zabezpečení dopravní obslužnosti v údolí Desné, zkvalitnění sociálních podmínek v regionu, plnění úkolů v oblasti školství, rozvoj cestovního ruchu a získávání prostředků pro realizaci veřejných potřeb mikroregionu.

Místní akční skupina Šumperský venkov – jejím cílem je podpořit rozvoj venkovského prostoru daného území, a to zejména činnosti ve prospěch obcí, drobných podnikatelů, malých a středních podniků. Hlavním důvodem vzniku byla příprava mikroregionu na program Evropské unie Leader pro období v letech 2007 – 2013.

Svaz měst a obcí – jejich cílem je hájení společných zájmů a práv obcí, sdružených ve Svazku, v duchu principů, z nichž vychází Evropská charta místní samosprávy a vytváření podmínek pro řešení problémů a otázek společných pro členy Svazu.

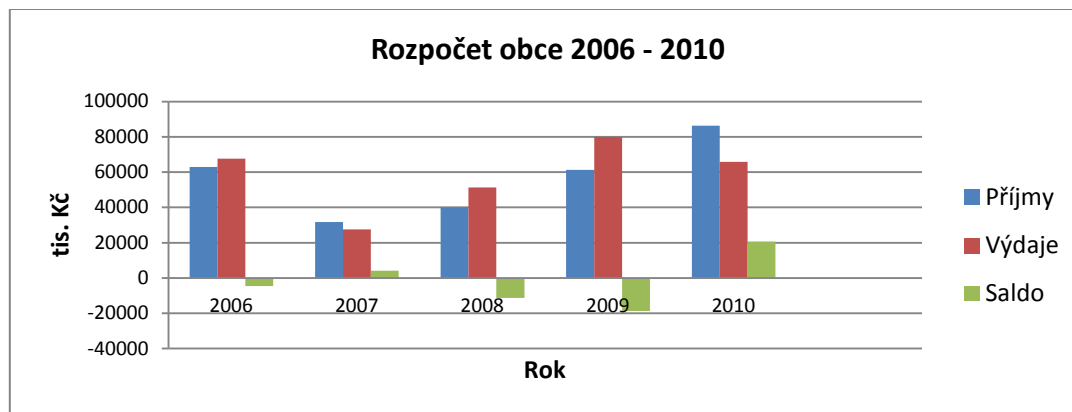
3.2.2. Rozpočet obce

Hospodaření obce je prováděno na základě schváleného rozpočtu. V rozpočtu obce Loučná dochází během let k výrazným změnám ve výši rozpočtu, se kterým obec v jednotlivých letech hospodaří. V letech 2006, 2008 a 2009 hospodařila obec se schodkovým rozpočtem. Nejvyšší schodek rozpočtu byl v době ekonomické krize, v roce 2009, způsobený jak poklesem daňových příjmů, tak i investicemi, a to 18.722 tis. Kč.

¹⁹ www.loucna-nad-desnou.cz

V letech 2007 a 2010 obec hospodařila s přebytkovým rozpočtem, když největší přebytek rozpočtu byl v roce 2010 v částce 20.584,6 tis. Kč.

Graf č. 3.1. - Rozpočty obce Loučná nad Desnou 2006 - 2010

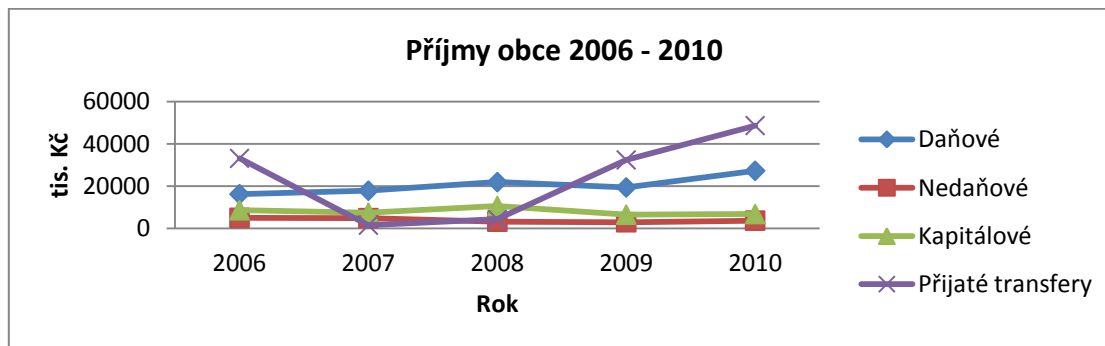
Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 - 2010

3.2.3. Příjmy obce

Příjmy obce se dělí na běžné a kapitálové. Mezi běžné příjmy řadíme příjmy, jež se každoročně opakují. Tyto příjmy slouží k financování běžných, mandatorních výdajů. Patří sem příjmy daňové (třída 1), nedaňové (třída 2) a dotace nárokové (část třídy 4). Kapitálové příjmy jsou příjmy jednorázové, mající investiční charakter – dotace nenárokové (část třídy 4), investiční a příjmy z prodeje kapitálového majetku (třída 3). Jejich výše je závislá na možnosti příjmů z prodeje majetku obce či na vlastnictví cenných papírů. U nenárokových dotací pak zejména na možnosti a úspěšnosti obce při získávání dotací.

Graf č. 3.2. znázorňuje vývoj příjmů obce za jednotlivé roky, jejich jednotlivou strukturu.

Graf č. 3.2. - Příjmy obce v letech 2006 -2010

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 - 2010

3.2.3.1. Daňové příjmy

Daňové příjmy jsou zpravidla rozhodujícími zdroji pro hospodaření obce. Řadíme sem příjmy z daní a z poplatků. Příjmy z daní tvoří příjmy ze svěřených daní a z daní sdílených. V tabulce č. 3.2. jsou vyjádřena meziroční tempa růstu (MTR) během sledovaného období.

Tabulka č. 3.1. Daňové příjmy 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Daňové příjmy	16220,18	17850,78	21901,02	19385,06	27254,38
MTR	-	10 %	22,7 %	-11,49 %	40,59 %

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 - 2010

Ve sledovaných letech docházelo ke zvýšení meziročního tempa růstu daňových příjmů obce, kromě roku 2009, kdy byl zaznamenán meziroční pokles ve výši 11,49 %. K největšímu nárůstu pak došlo v roce 2010, když meziroční tempo růstu činilo 40,59 %.

Rok 2009 byl rokem ekonomické recese, který se projevil i v daňových příjmech obce. Vývoj daňových příjmů v rozpočtech obcí shrnula ve své analýze Ing. Věra Kameníčková, CSc., CCB-Czech Credit Bureau, a. s., ve svém článku „Hospodaření územních rozpočtů v době ekonomické recese“ takto:

„Daňové příjmy se v roce 2009 značně snížily, a to téměř o 12 %. Byly dokonce nižší (o necelá 4 %) než v roce 2007. Tahounem celkových příjmů územní samosprávy se staly dotace, které se meziročně zvýšily o téměř 17 %, neboli o 28 mld. Kč.“²⁰

Ve sledovaném roce došlo k poklesu výběru zejména u daní z příjmů fyzických osob a daně z příjmu právnických osob. Pokles daně z příjmu fyzických osob byl v částce 0,9 mil. Kč a u daně z příjmu z právnických osob dokonce o 1,5 mil. Kč oproti předchozímu roku. Pokles výběru u daně z DPH nebyl až tak výrazný, ale i tak se jednalo o částku 0,4 mil. Kč. Jediná daň z nemovitosti zaznamenala drobný nárůst, a to v částce 0,1 mil. Kč.

Rok 2010 byl rokem vysokého přírůstku v oblasti daňových příjmů, a to mírným nárůstem výběru z daní z příjmů fyzických osob v částce 0,3 mil. Kč a DPH v částce 0,7 mil. Kč. Největší nárůst byl v oblasti výběru daně z nemovitostí, který byl v částce přesahující

²⁰ <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6444776>

6 mil. Kč oproti předcházejícím rokům. Toto bylo částečně zapříčiněno zavedením místního koeficientu u daně z nemovitosti, který obec zavedla obecně závaznou vyhláškou, platnou od 1. 1. 2010 a tento koeficient navýšila na hodnotu 2.²¹ Původní hodnota koeficientu byla 1, 4.²² Využila tak rozumně možnosti, kterou jí dal zákon o dani z nemovitosti, a to zvýšení místního koeficientu. Současně dle zákona bylo zrušeno osvobození daňových subjektů v oblasti služeb od daně z nemovitosti. Dalším vlivem na prudký nárůst daně z nemovitosti měla i rozsáhlá výstavba rekreačních a sportovních zařízení na území obce.

Tabulka č.3.2. - Nejvýznamnější daňové příjmy 2010 (v tis. Kč)

Položka	Částka
1111-Daň z příjmů FO ze závislé činnosti	3472,49
1121-Daň z příjmů právnických osob	3599,83
1211-Daň z přidané hodnoty	7760,65
1511-Daň z nemovitostí	8672,56

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 - 2010

Nejvýznamnějšími daňovými příjmy v roce 2010 byl příjem z daně svěřené – daně z nemovitostí, a to částka 8.672,56 tis. Kč a příjem z daně sdílené – výnos z výběru daně z přidané hodnoty, který představoval pro obec příjem ve výši 7.760,65 tis. Kč.

Mezi daňové příjmy dále zahrnujeme místní poplatky, které zavádí obec. Je na zvážení obce, zda a jaký místní poplatek, v souladu se zákonem o místních poplatcích, zavede.

Místní poplatky tvoří ve sledovaných letech příjem obce ve výši 8 – 15 procent z celkových daňových příjmů obce.

Tabulka č. 3.3. Daňové příjmy x poplatky 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Příjmy z daní	14.236,97	15.608,32	20.214,38	17.562,96	24.727,72
Místní poplatky	1.983,21	2.242,46	1.686,64	1.822,1	2.526,66
% podíl poplatků na daň. příjmech	13,9	14,4	8,3	10,4	10,2

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 - 2010

²¹ Obecně závazná vyhláška č. 1/2009 obce Loučná nad Desnou

²² Zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitosti, § 6 a § 11

Největší příjem pro obec z poplatků, je v letech 2006 – 2007 z poplatků z vybraných činností a služeb – položka 134 rozpočtové skladby, v dalších letech pak z poplatků a odvodů v oblasti životního prostředí – položka 133. Naopak nejmenší příjmovou položkou v oblasti poplatků představují poplatky správní, jejichž výše je pro rozpočet obce ve sledovaných letech zanedbatelná, když představuje asi 1 % z příjmů z poplatků.

3.2.3.2. Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy tvoří veškeré opěťované příjmy, jako jsou příjmy z prodeje neinvestičního majetku, z prodeje zboží a služeb, pronájmu a dále neopěťované příjmy, které jsou sankční povahy, nemají vztah k daním, přijaté splátky půjček a přijaté vratky transferů poskytnutých v předcházejících obdobích.²³

Tabulka č. 3.4. – Nedaňové příjmy 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Nedaňové příjmy	5020,8	4880,16	3224,51	2957,73	3711,15
MTR	-	- 2,8 %	- 33,92 %	- 8,27 %	25,47 %

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 - 2010

V letech 2007 – 2009 docházelo k zápornému výsledku meziročního tempa růstu u nedaňových příjmů, které bylo nejvýraznější v roce 2008 ve výši 33,92 %. Rok 2010 byl rokem, který vykazoval kladné hodnoty v meziročním tempu, a to 25,47 %.

Nedaňové příjmy obce jsou tvořeny nejvíce z příjmů z vlastní činnosti, z příjmů z pronájmu a ostatních nedaňových příjmů, mezi které řadíme přijaté nekapitálové příspěvky a neinvestiční dary. Zanedbatelnou měrou se na nedaňových příjmech obce podílí příjmy z finančního majetku a z prodeje drobného hmotného majetku.

3.2.3.3. Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy tvoří příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, který byl pořízen z investičních prostředků a finančních aktiv, které představují akcie nebo majetkové podíly.

²³ ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT. Rozpočtová skladba v roce 2011. 4. rozš. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 277 s. ISBN 978-80-7263-638-9.

Tabulka č. 3.5. Kapitálové příjmy 2006-2010 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Kapitálové příjmy	8623,3	7459,09	10634,98	6535,09	6831,67
MTR	-	- 13,5 %	42,58 %	-38,55 %	4,54 %

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 - 2010

Kapitálové příjmy ve sledovaných letech vykazovaly značné výkyvy v meziročních srovnáních tempa růstu, když v letech 2007 a 2009 vykazovalo toto tempo záporných hodnot. V roce 2008 došlo k podstatnému zvýšení meziročního tempa, a to o 42,58 %. Rok 2010 dosáhl hodnoty 4,54 %.

Tabulka č. 3.6. Rozbor kapitálový příjmů 2006 – 2010 (údaje v tis. Kč)

Příjmy	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Prodej pozemků	5.119	-	2.712	1.934	4.032
Ost.dlouh.majetek	-	4	5.500	600	-
Prodej nemovitostí	3.503	7.454	2.422	4.000	2.799

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 - 2010

Výnosy z prodeje nemovitostí za sledované období 2006 – 2010 představují celkem částku 20.178 tis. Kč, z prodeje pozemků 13.797 tis. Kč a z prodeje ostatního dlouhodobého majetku celkem částku 6.104 tis. Kč.

Jako pozitivní lze hodnotit fakt, že obec se nesnažila nahradit výpadek daňových příjmů v roce 2009 prodejem majetku z vlastnictví obce. Naopak prodej majetku zaznamenal pokles oproti roku 2008.

3.2.3.4. Přijaté transfery

Přijaté transfery, nebo-li dotace, představují pro obec po daňových příjmech druhý největší zdroj příjmů. Řadíme zde dotace nárokové a nenárokové, ze státního rozpočtu, státních fondů, z rozpočtů krajů, regionálních rad a další. Dotace lze také rozdělit dle účelu na investiční a neinvestiční.

Tabulka č. 3.7. Přijaté transfery 2006-2010 (údaje v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Přijaté transfery	33.129,35	1.542,14	4.365,41	32.389,5	48.629,85

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 - 2010

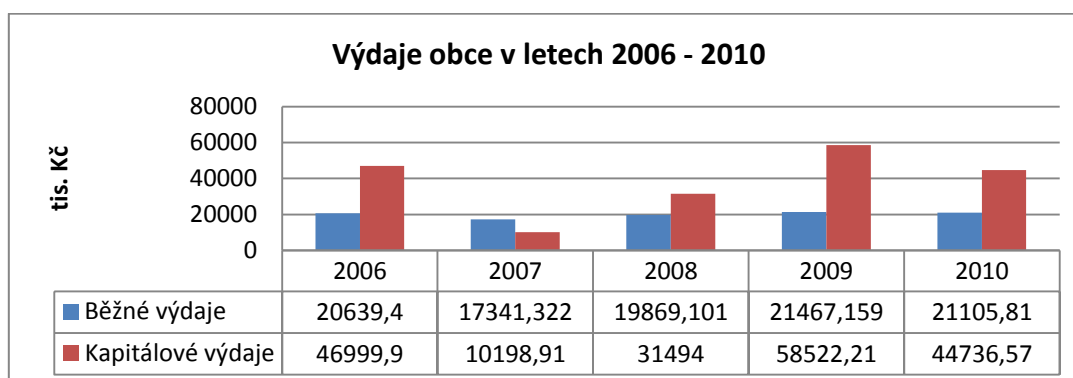
U přijatých transferů není hodnoceno meziroční tempo růstu, neboť vývoj příjmů z dotací je ve značné míře závislý na vypsáních aktuálních výzvách.

Z tabulky přijatých transferů je zřejmé, že dochází ke značným výkyvům ve výši přijatých dotací. Jestliže budu hodnotit jednotlivé roky, pak nejvíce dotací přijala obec v roce 2010, rekordní částku přesahující 48 mil. Kč. Roky 2006 a 2009 byly příjmy z dotací téměř shodné, když obec přijala v roce 2006 částku 33. mil. Kč a v roce 2009 32 mil. Kč. V letech 2008 a 2007 tyto příjmy obce prudce poklesly, když v roce 2008 obec přijala 4,4 mil. Kč a v roce 2007 pouze částku 1,5 mil. Kč. Toto se také odrazilo ve výši investic v tomto roce. Investice jsou dále rozebrány v samostatné kapitole této práce – Analýza dotací.

3.2.4. Výdaje obce

Většina výdajů obce souvisí s poskytováním veřejných statků a služeb, alokační výdaje, což je důsledek decentralizace veřejné správy a posilování role územních samospráv. Alokační výdaje dělíme na výdaje běžné a kapitálové.²⁴

Graf č. 3.3. - Výdaje obce v letech 2006 – 2010

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 - 2010

²⁴ PEKOVÁ, Jitka, Jan PILNÝ a Marek JETMAR, Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 3. přepracované vydání. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

Z grafu je patrné, že vývoj běžných výdajů ve sledovaném období nezaznamenává výraznějších změn. Běžné výdaje představují výdaje, které se pravidelně opakují a jsme schopni jejich výši přibližně vyčíslit. Kapitálové výdaje jsou pak mimo jiné závislé na výši přijatých dotací a tím možnosti realizovat investice.

3.2.4.1. Běžné výdaje

Běžné výdaje druhově členíme do třídy 5 a tvoří je ta část výdajů, která je na zabezpečení veřejných statků a služeb, a to výdaje na vzdělání, veřejný pořádek, veřejné komunikace a osvětlení, provoz čističek odpadních vod, likvidace odpadů a další. Mezi výdaje nezahrnujeme platby splátek úvěrů a půjček.

Rozpočtová skladba dělí běžné výdaje na neinvestiční nákupy, neinvestiční transfery a neinvestiční půjčky. Neinvestiční nákupy jsou výdaje za zboží a služby neinvestiční povahy a náklady na mzdy a pojistné – seskupení položek 50 a 51. Neinvestiční transfery, nebo-li neopětované výdaje na neinvestiční účely mající charakter dotací, příspěvků a dávek poskytovaných mimorozpočtovou jednotku – seskupení položek 52-55 a 57. Neinvestiční půjčky, jinak řečeno návratně poskytované prostředky jiným subjektům na neinvestiční účely – obsaženy v položce 56.

Tabulka č. 3.8. Běžné výdaje 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Běžné výdaje	20.639,4	17.341,32	19.869,1	21.467,16	21.105,81
MTR	-	- 16 %	14,6 %	8,04 %	-1,7 %

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 - 2010

V roce 2007 došlo k poklesu meziročního tempa růstu běžných výdajů, a to 16 %. V letech 2008 – 2009 docházelo k postupnému zvyšování tempa růstu, když rok 2008 vykázal hodnotu 14,6 % oproti roku 2007, rok 2009 přírůstek 8 % a rok 2010 zaznamenal mírný pokles, a to necelá 2 % oproti roku 2009. Běžné výdaje tak ve sledovaných letech činily nejvíce v roce 2009, částku 21.467 tis. Kč.

3.2.4.2. Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje představují investice na nákup pozemků a budov. Dále jsou to výdaje na modernizaci a rekonstrukci movitých a nemovitých věcí. Mezi kapitálové výdaje

řadíme také výdaje na nákup akcií, finanční vklady do obchodních společností a investiční dotace fyzickým a právnickým osobám.

V případě investičních výdajů musí obce pamatovat na zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Obec musí vždy zadávat veřejnou zakázku dle tohoto zákona v případě, že se jedná o zakázku, jejíž předpokládaná hodnota přesáhne částku 2 mil Kč u dodávek zboží a služeb nebo 6 mil Kč u stavebních prací.

Rozpočtová skladba používá pro třídění kapitálových výdajů členění na investiční nákupy, investiční transfery a investiční půjčky. Mezi investiční nákupy patří opětované výdaje na pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, akcií a majetkových účastí – seskupení položek 61 a 62. Investiční transfery jsou neopětované výdaje mající charakter dotací a příspěvků na investiční účely poskytovaných mimo rozpočtovou jednotku seskupení položek 63 a 67. Investiční půjčky, neboli návratně poskytované prostředky jiným subjektům na investiční účely jsou v seskupení položek 64.

Tabulka č. 3.9. Kapitálové výdaje 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Kapitálové výdaje	46999,9	10198,91	31494	58522,21	44736,57
MTR	-	- 78,3 %	208,79 %	85,82 %	-23,56 %

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 - 2010

V porovnávání období docházelo ke značným výkyvům meziročního tempa růstu, když v roce 2007 byl záporný výsledek meziročního tempa a v roce 2008 byl zaznamenán nárůst 208,79 % v meziročním srovnání.

3.2.5. Financování

Financování je třetím okruhem peněžních operací. Dle rozpočtové skladby je zařazeno do třídy 8. „Financování zahrnuje přírůstek termínovaných závazků (výpůjčky peněžních prostředků) minus splátky jistin závazků plus pokles stavu peněžních prostředků na bankovních účtech minus přírůstek čistých operací aktivního řízení likvidity.“²⁵

²⁵ ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT. Rozpočtová skladba v roce 2011. 4. rozš. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 277 s. ISBN 978-80-7263-638-9.

Můžeme financování rozčlenit na tyto kategorie:²⁶

- obec si půjčí finanční prostředky a posléze je splácí,
- sama obec půjčuje peníze za účelem optimalizace likvidity, a tyto poskytnuté peníze jsou obci spláceny,
- jakákoliv změna stavu peněžních prostředků na vlastních účtech,
- opravné položky.

Do třídy financování zahrnujeme jen samotné splátky jistiny úvěrů, bez úroků. Úroky jsou pak dle své povahy výnosem nebo nákladem. Tabulka č. 3.10. podrobněji rozebírá financování obce Loučná nad Desnou v průběhu let 2006 – 2010.

Tabulka č. 3. 10. – Financování 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
Krátkodobé financ. z tuzemska	-	-	-	-	
Přijaté půjčené prostředky	2000	-	3218,07	33742,18	2240,82
Uhrazené splátky krátkodob. přijatých půjčených prostředků	-2000	-	-	-15986,6	-22679,35
Změna stavu prostředků na BÚ	104,14	-157,17	-1286,13	816,61	-8672,87
Dlouhodobé financování z tuzemska	-	-	-	-	-
Přijaté půjčené prostředky	5907,26	2000	11700	3711,5	14800
Uhrazené splátky dlouhodobých přijatých půjčených prostředků	-1365,72	-6034,73	-2394,71	-3561,73	-6273,24
Celkem	4645,68	-4191,90	11237,22	18721,99	-20584,63

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 - 2010

²⁶ ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT. Rozpočtová skladba v roce 2011. 4. rozš. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 277 s. ISBN 978-80-7263-638-9.

Celkové financování je přitom rozdílem mezi celkovými příjmy a celkovými výdaji. Vždy tedy musí platit rovnice:

$$\text{příjmy} - \text{výdaje} + \text{financování} = 0$$

Příjmy a výdaje musí být po konsolidaci. V nekonsolidovaném rozpočtu jsou zahrnuty i příjmy a výdaje mezi rozpočtovými fondy obce. Při hodnocení financování je třeba si uvědomit, že v účetní formě rozpočtu je financování kladné, pokud je rozpočet ve schodku a financování je záporné, pokud je rozpočet v přebytku.

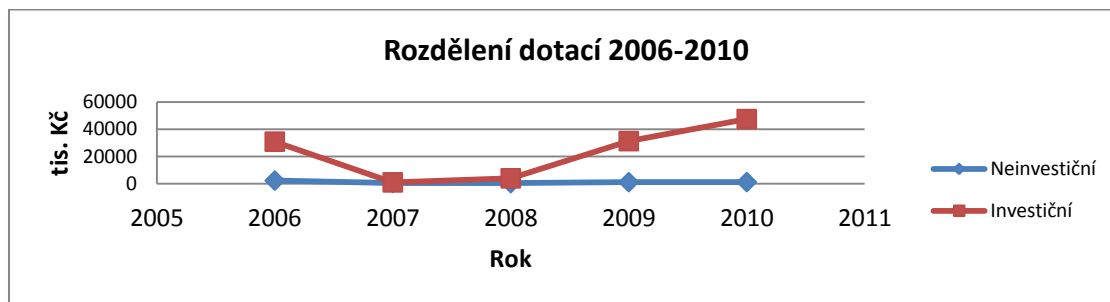
3.3. Analýza dotací obce Loučná nad Desnou

Dotace, jako druhý největší zdroj příjmů obce dělíme v rozpočtu nejčastěji dle poskytovatelů a dle své povahy – investiční a neinvestiční. Dotace se na celkových příjmech obce podílejí významnou měrou, když jejich podíl dosahuje ve sledovaném období více jak 40 procent příjmů obce Loučná nad Desnou.²⁷

U neinvestičních dotací se převážně jedná o dotace nárokové, tj. dotace, o které obec nemusí žádat a vzniká jí tak automatický nárok ze zákona. Mezi nárokové patří dotace na výkon státní správy a na školství. Neinvestiční dotace nenárokové pak jsou v převážné většině dotace související s přípravou investičních projektů, a to zpracování projektové dokumentace, energetické náročnosti staveb, marketingové studie a další.

U investičních dotací se zpravidla jedná o dotace nenárokové, tj. obec o ně musí žádat a projít složitým systémem žádosti a splněním mnoha náročných podmínek. Tyto dotace jsou poskytovány ze státního rozpočtu, státních fondů, od krajů a z fondů Evropské unie.

Graf č. 3.4. Struktura dotací 2006 – 2010 obce Loučná nad Desnou

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 - 2010

²⁷ Příloha č. 1 – Graf - Celkové příjmy x dotace

Z grafu je patrné, že v jednotlivých letech dochází ke značným výkyvům v celkové sumě přijatých dotací do rozpočtu obce. Nejmenší výnos z dotací obec měla v letech 2006 a 2007, který byl zapříčiněn obrovským poklesem v příjmu investičních dotací. Oproti tomu v dalších letech dochází opět k postupnému nárůstu, a to až na celkovou částku 48.269 tis. Kč v roce 2010.

Podíl neinvestičních dotací na celkové částce přijatých dotací činí v jednotlivých letech do 10 %, kromě roku 2007, kdy podíl neinvestičních dotací dosahoval 36,25 % na celkové sumě. Investiční dotace tak ve většině sledovaných let přesahoval hranici 90 %, pouze v roce 2007 činily investiční dotace 64% z celkově přijatých dotací. Obec v tomto roce realizovala pouze 2 investiční akce, které nebyly zdrojově náročné. Byla zrealizována výstavba minigolfového hřiště, s poskytnutou dotací ve výši 783 tis. Kč od Ministerstva zemědělství, kterou obec získala prostřednictvím MAS Údolí Desné a byla provedena instalace propagačních tabulí z dotace od Euroregionu Glasensis v částce 200 tis. Kč.²⁸

3.3.1. Neinvestiční dotace

Rozpočtová skladba dělí tyto dotace dle poskytovatelů, kterými jsou všeobecná pokladní správa, státní rozpočet, státní fondy, Národní fond, kraje a regionální rady soudržnosti.

Tabulka č.3.11. Neinvestiční dotace 2006 – 2010 obce Loučná nad Desnou (údaje v Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
4111- Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné. pokladní správy	104 400	---	40000	40000	99052
4112- Neinvestiční přijaté transfery ze stát. rozpočtu v rámci souhrnných dotačních vztahů	332 060	323 920	313 500	301800	720600
4113-Neinvestiční transfery ze státních fondů	---	---	---	11432	---
4116-Ostatní neinvestiční transfery ze stát. rozpočtu	---	---	46029	269406	---
4118- Neinvestiční převody z Národního fondu	25 350	---	---	297114	116682
4122-Neinvestiční přijaté transfery od krajů	1 820 540	22500	81075	62630	64505
4123-Neinvestiční přijaté transfery od regionálních rad	---	212 720	---	142978	203863

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 – 2010

²⁸ Interní materiály obce Loučná nad Desnou „Soupis dotací“ příloha č.3

U neinvestičních dotací nedochází k nějak výrazným výkyvům. Nejvíce neinvestičních dotací obec přijala v roce 2006, a to 2. 283 tis. Kč. Toto bylo způsobeno přijetím větší neinvestiční dotace od Olomouckého kraje v částce 1.820 tis. Kč. Naopak nejméně neinvestičních dotací obec získala v roce 2008, částku 419. tis. Kč, když dotace od Olomouckého kraje činila pouze 81 tis. Kč.

V roce 2006 byla z neinvestičních prostředků financována hasičská soutěž, a to z dotace od Krajského úřadu v částce 25. tis Kč – položka 4118. Prostředky zahrnuté v položce 4122 byly použity na provoz penzionu, propagační materiály obce, vzdělávání hasičů a nákup techniky pro hasiče, v celkové částce 1.820. tis. Kč.

Během roku 2007 byly neinvestiční dotace použity na další ročník hasičské soutěže, a to částka 22,5 tis. Kč – položka 4118 a pořízení a instalaci tabulí do parku, když na tento projekt plynula z neinvestičních prostředků částka v položce 4123, a to 212. tis. Kč.

Rozborem roku 2008 bylo zjištěno, že dotace byly použity na péči o krajinu, a to položka 4116 v částce 46. tis. Kč a položka č. 4122 na technické vybavení pro sbor dobrovolných hasičů a opravu kříže – kulturní památky v obci.

V roce 2009 byly z těchto zdrojů financovány projekty – položka 4116 – Czech point, položka 4118 – rekonstrukce zámeckého parku, neinvestiční část. Položka 4122 zahrnovala prostředky použité na kulturu a pro sbor dobrovolných hasičů. Z položky 4123 byly financovány neinvestiční výdaje na rekonstrukci kulturního domu „Skleník“ v obci Loučná nad Desnou.

Z položky 4118 byly v roce 2010 financovány neinvestiční výdaje na rekonstrukci zámeckého parku. Další prostředky směřovaly na vybavení sboru dobrovolných hasičů a financování kultury v obci. Nejvyšší výdaje v rámci neinvestičních akcí v tomto roce pak představovaly výdaje na revitalizaci krajiny v částce 129. tis. Kč a 75. tis. Kč na rekonstrukci kulturního domu „Skleník“. Prostředky z položky 4111 představovaly v letech 2006 – 2010 příjem obce určený na výdaje spojené s volbami, které se v jednotlivých letech konaly. Jedná se o neinvestiční účelovou dotaci.

Při podrobnějším rozboru dle závěrečných účtů obce lze konstatovat, že výkyv u neinvestičních dotací je u dotací přijímaných z krajských rozpočtů, a to v roce 2006 a regionálních rad soudržnosti, když v roce 2006 a 2008 obec tyto příjmy neměla vůbec.

Z veřejných rozpočtů ústřední úrovně došlo k výkyvu v roce 2010, když obec získala v rámci položky č. 4112 částku 720. tis. Kč, což je nárůst pohybující se kolem 100% v porovnání s ostatními roky.

3.3.2. Investiční dotace

Vývoj investičních dotací je dán objemem finančních prostředků poskytovaných v konkrétním roce na konkrétní programy, zájmem obce o zpracování dotačních žádostí a také připraveností obce na možnost žádat o tyto dotace. Zejména u dotací z Evropské unie je toto také závislé na vypisování jednotlivých výzev v jednotlivých programech. Proto u těchto dotací dochází k velkým výkyvům, což je zřejmé z grafu č. 3.4. (Struktura dotací)

Tabulka č. 3.12. Investiční dotace 2006-2010 obce Loučná nad Desnou (v tis. Kč)

Položka	Rok				
	2006	2007	2008	2009	2010
4211- Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu	15.000	-	-	-	-
4213 – Transfery ze státních fondů	-	-	3.764	285	1.522
4216 - Ost. transfery ze státního rozpočtu	15.847	783	182	4.850	19.900
4218 - Převody z Národního fondu	-	-	-	12.431	2.001
4222 - Transfery od krajů	-	200	-	500	1.860
4223 - Transfery od regionálních rad	-	-	-	13.198	22.141

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 – 2010

V roce 2007 měla obec nejmenší objem přijatých dotací, a to částku 983 tis. Kč. Zahrnovala pouze dotace ze státního rozpočtu v částce 783 tis. Kč a dotaci od Olomouckého kraje 200 tis. Kč. Největší příjem dotací byl v posledním sledovaném roce – 2010, když objem přijatých dotací přesáhl částku 47.000 tis. Kč. Zde obec přijala dvě velké dotace, a to dotaci z Ministerstva životního prostředí v objemu cca 20 mil. Kč a dotaci z regionálních rad soudržnosti v částce přesahující 22 mil. Kč.

Největší položku za sledované roky tvoří dotace přijaté ze státního rozpočtu v částce 41.562 tis. Kč, z kapitol ministerstev, konkrétně ministerstva financí, ministerstva zemědělství, ministerstva pro místní rozvoj a ministerstva vnitra. Další podstatnou položkou

v rozpočtu obce jsou transfery přijaté od regionálních rad v rámci jednotlivých operačních programů v letech 2009 – 2010 v sumě 35.339 tis. Kč. Nejmenší objem finančních prostředků určených na investice obec přijala od Olomouckého kraje v celkové částce 2.560 tis. Kč.

Pokud bychom hodnotily přijaté investiční transfery v procentuelním vyjádření dle jednotlivých položek rozpočtové skladby, rozdělené dle poskytovatelů, pak při celkovém objemu transferů 114.465 tis Kč za sledované roky, představují transfery ze státního rozpočtu 36,3 %, z prostředků regionálních rad 30,9 %, z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu 13,1 %, investiční převody z Národního fondu 12,6 %, ze státních fondů 4,9 % a z rozpočtu Olomouckého kraje 2,2 %.

3.3.3. Realizované projekty s podílem dotací v letech 2006 – 2011

Pro podrobnější analýzu dotací se dále budeme zabývat realizovanými investicemi v letech 2006 – 2011²⁹. Jedná se o akce ukončené v uvedených letech, doba čerpání dotací však může být odlišná. Obec Loučná nad Desnou v tomto období zrealizovala 32 různých investic, v celkovém objemu přesahující částku 132 mil. Kč.

Tabulka č. 3.13. Dotační projekty obce Loučná nad Desnou rok 2006 (v tis. Kč)

Název akce	Poskytovatel dotace	Celkové náklady	Výše Dotace	% podíl
Hřiště s umělým povrchem	Ol.krajský fotbal.svaz	3.000	1.050	35
Víceúčelová hala – tančírna	Min.pro místní rozvoj	4.000	1.846	46
Propagační materiály o obci	SROP	1.950	1.700	89
Hasičská zbrojnice	Ministerstvo financí	18.000	16.577	92

Zdroj: Interní zdroj obce Loučná nad Desnou – Soupis dotací

Byly zrealizovány 4 investiční akce s celkovou sumou 27 mil. Kč, podíl dotací činil 78 procent na celkových nákladech, když u jednotlivých akcí byl rozdílný, což je patrné ze shora uvedené tabulky č. Obec využila možnosti čerpání prostředků z různých zdrojů, a to jak státních, tak z peněz Evropské unie.

²⁹ Interní materiály obce Loučná nad Desnou „Soupis dotací“ příloha č. 3

Tabulka č. 3.14. Dotační projekty obce Loučná nad Desnou rok 2007 (v tis. Kč)

Název akce	Poskytovatel Dotace	Celkové náklady	Výše Dotace	% podíl
Informační tabule v obci	Euroregion Glacensis	374	213	60
Dovybavení hasičů	Olomoucký kraj	13	13	100
Minigolfové hřiště	Mze-MAS Údolí Desné	1.149	783	68

Zdroj: Interní zdroj obce Loučná nad Desnou – Soupis dotací

Během roku 2007 byly provedeny tři akce, na které obec čerpala prostředky z různých dotačních titulů a s odlišným procentuelním podílem dotací na celkových nákladech. Nejnáročnější akcí v tomto roce bylo vybudování minigolfového hřiště, kde náklady představovaly částku 1.149 tis. Kč a procentuelní podíl dotací na nákladech činil 68 %. Poskytovatelem této dotace bylo Ministerstvo zemědělství, které poskytlo tuto dotaci v rámci programu rozvoje venkova 2007-2013, projekt LEADER pro Místní akční skupiny, v tomto případě MAS Údolí Desná, kterého bylo obec Loučná členem. „Účelem osy IV Leader je především zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova, spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově. **Principy Leaderu jsou pro rozvoj venkova zvlášť dobrou metodou**, neboť vedou k pozitivním efektům, plynoucím ze spojení různých subjektů, které ve venkovském prostoru působí. Místní akční skupiny, využívající principu Leaderu, nejsou protikladem k místní samosprávě, ale vhodněji doplňují v úsilí o obnovu a rozvoj obcí a přispívají k rozvoji zemědělství a péči o přírodu a krajinu.“³⁰

Druhým investičním záměrem byla instalace informačních tabulí v obci, na něž prostřednictvím programu INTEREG IIIA získala obec dotaci v rámci Euroregionu Glacensis, který je nadnárodní dobrovolné zájmové sdružení měst a obcí zaměřené na podporu česko-polské přeshraniční spolupráce, v částce 213 tis. Kč, odpovídající 60 procentům nákladů na celkový projekt.

Aktivita obce v oblasti investic koresponduje s prezentací obce jako centrum sportu a turistiky v Jeseníkách.³¹ Stejně tak obec dbá o zachování historických a památných míst v obci, což můžeme vidět v investicích roku 2008 a dále.

³⁰ <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/opatreni-osy-iv/>

³¹ www.loucna-nad-desnou.cz

Tabulka č. 3.15. Dotační projekty obce Loučná nad Desnou rok 2008 (v tis. Kč)

Název akce	Poskytovatel dotace	Celkové náklady	Výše Dotace	% podíl
Dovybavení MŠ a socha krále	MMR-program obnovy Venkova	294	182	62
Zateplení budovy MŠ	SFŽP ČR	7.249	2.671	37
Ošetření lípy v zámeckém parku	CHKOJ	46	46	100
Obnova modlitebny Kociánov	Olomoucký kraj	95	40	42
Dovybavení hasičů	Olomoucký kraj	21	21	100
Rekonstrukce chodníků	SFDI	5.553	3.764	68

Zdroj: Interní zdroj obce Loučná nad Desnou – Soupis dotací

Z dotací ze státních fondů byly provedeny 2 největší investice, a to SFŽP – zateplení budovy MŠ, když tento projekt byl z dotací financován ze 37 procent. Jedná se o dotaci na zateplení a snížení energetické náročnosti budovy. Dalším projektem financovaným ze státního fondu byl projekt rekonstrukce chodníků, který z dotačních prostředků byl pokryt z 68 procent. Dotace ze státních fondů představovaly největší objem přijatých dotací. Olomoucký kraj pak formou dotací přispěl obci do obecního rozpočtu na dvě finančně méně náročné akce - dovybavení hasičů a obnovu modlitebny, když náklady na tyto akce byly pokryty dotacemi ze 100 procent.

Dotační zdroje na celkových nákladech se podíleli 51 %, když celková výše investic za tento rok byla 13.258 tis Kč a dotace představovaly částku 6.724 tis. Kč. Rok 2008 byl ve znamení nárůstu investiční náročnosti u realizovaných projektů a také v celkové sumě poskytnutých dotací na investice.

Tabulka č. 3.16. Dotační projekty obce Loučná nad Desnou rok 2009 (v tis. Kč)

Název akce	Poskytovatel dotace	Celkové náklady	Výše Dotace	% podíl
Obnova VO Kouty Musil	Olomoucký kraj, Program obnovy venkova	2.189	500	23
Loučenské dřevosochání	Olomoucký kraj	192	20	10
Dovybavení hasičů	Olomoucký kraj	23	23	100
Zateplení budovy OÚ	SFŽP	5.231	2.669	51
Czech point	MV, Integrovaný operační program	94	80	85

Zdroj: Interní zdroj obce Loučná nad Desnou – Soupis dotací

Při hodnocení počtu přijatých dotací od jednotlivých poskytovatelů, je zřejmé, že obec nejčastěji čerpala dotace od Olomouckého kraje. Částka čerpaná z rozpočtu Olomouckého kraje však nebyla příliš vysoká, jednalo se o 543 tis. Kč. Avšak co do výše poskytnutých prostředků, bylo nejvíce prostředků získáno ze Státního fondu životního prostředí na zateplení budovy obecního úřadu v rámci Operačního programu životní prostředí prioritní osy 3, výzvy č. 1, v částce 3.044 tis. Kč. Cílem projektu bylo snížit energetickou náročnost budovy obecního úřadu v Loučné nad Desnou a tím dosáhnout energetických úspor a přispět ke zlepšení životního prostředí. Vedlejším efektem projektu je i úspora provozních nákladů obecního úřadu. Podíl této dotace na celkových nákladech činil 51 %. Posledním poskytovatelem pak bylo Ministerstvo vnitra, v rámci Integrovaného operačního programu na zřízení kontaktních míst CZECH POINT. Tato dotace činila částku 80 tis. Kč a na celkových nákladech se podílela 85 procenty.

Tabulka č. 3.17. Dotační projekty obce Loučná nad Desnou rok 2010 (v tis. Kč)

Název akce	Poskytovatel dotace	Celkové náklady	Výše Dotace	% podíl
Revitalizace středu obce	ROP Střední Morava	5.672	5.105	90
Rekonstrukce KD	ROP Střední Morava	24.185	21.767	90
Revitalizace území východní část	ROP Střední Morava	5.546	4.992	90
Vybudování infrastruktury pro zajištění dostupnosti turist. atraktivit	ROP Střední Morava	4.706	4.000	85
Obnova zámecké zahrady v Loučné	Mechanismus EHP Islandu	24.607	15.728	64
Dovybavení hasičů	Olomoucký kraj	4	4	100
Loučenské dřevosochání	Olomoucký kraj	288	60	21
Snížení znečištění vod	SFŽP, OPŽP a MŽP	47.186	33.483	71
Obnova vnitřního oplocení „kuchyňské zahrady v zámeckém parku“	SZIF-MAS Šumperský venkov	486	367	76

Zdroj: Interní zdroj obce Loučná nad Desnou – Soupis dotací

Investice dokončené v roce 2010 byly co do potřeby zdrojů, nejnáročnější. Byla dokončena realizace 3 finančně náročných akcí. Jednalo se o „Snížení znečištění vod“, výstavbu čistírny odpadních vod, na které byla poskytnuta dotace ze Státního fondu životního prostředí z operačního programu životního prostředí. Její podíl na celkových nákladech na akci činil 71 %. Další náročnou investiční akcí byla obnova zámecké zahrady v Loučné, na kterou obec čerpala prostředky z Mechanismu EPH „Norské fondy“.³² V souladu se strategickým plánem obce byla provedena i další investice – rekonstrukce KD „Skleník“. Obec do té doby neměla vlastní prostory, kde by pořádala společenské akce, proto na tuto investici poskytla z rozpočtu obce částku přesahující 2,5 mil Kč a dotace, z ROP Střední Morava, na celkové částce činily 90 procent. Stejně tak obec obdržela dotace z ROP Střední Morava na další 3 projekty, když jejich podíl, jak je patrné z tabulky shora, činil 85 – 90 procent na celkové sumě prostředků vydaných na tyto akce. Dále obec čerpala dotace z Olomouckého kraje na dovybavení hasičů a na pořádání pravidelné kulturní akce „Loučenské dřevosochání“. Obec současně využila možnosti, čerpat prostředky ze SZIF prostřednictvím MAS Šumperský venkov. „Příděl finančních prostředků pro MAS není automatický. MAS musí prokázat v rámci předložené strategie, že finanční prostředky přidělené regionu budou skutečně smysluplně využity pro rozvoj regionu a financované projekty budou skutečně řešit strategicky nejdůležitější problémy rozvoje území.“³³ Jednalo se o obnovu oplocení v části zámecké zahrady, když podíl dotace na nákladech na investici byl 76 procent.

Tabulka č. 3.18. Dotační projekty obce Loučná nad Desnou rok 2011 (v tis. Kč)

Název akce	Poskytovatel dotace	Celkové náklady	Výše Dotace	% podíl
Pořízení lesnické techniky	SZIF-MAS Šump.venkov	521	217	42
Molo u zámeckého rybníku	SZIF-MAS Šump. Venkov	196	141	72
Nákup techniky	SZIF	876	292	33
Rozšíření areálu Kociánov	ROP Střední Morava	22.858	19.387	85
Dětské hřiště u ZŠ	MMR, Program obnovy venkova	465	326	70
Požární technika	Olomoucký kraj	37	18	49
Loučenské dřevosochání	Olomoucký kraj	311	60	19

Zdroj: Interní zdroj obce Loučná nad Desnou – Soupis dotací

³² Příloha č. 4 – Rekonstrukce zámeckého parku

³³ http://sumperskyvenkov.cz/index.php?sekce=stranka&id_stranky=3

Rok 2011 byl co do počtu zrealizovaných akcí, oproti roku 2010, rokem o něco chudším. Co do objemu prostředků však určitě nebyl rokem, kdy by se investovalo nejméně. S pomocí dotací z ROP Střední Morava bylo uskutečněno rozšíření sportovně-rekreačního areálu Kociánov, když výše poskytnuté dotace činila 19,4 mil. Kč - 85 procent na celkových nákladech. V tomto roce obec dvakrát využila možnost dotací od SZIF prostřednictvím MAS Šumperský venkov. Jednalo se o pořízení lesnické techniky, když dotace se na celkových nákladech podílela 42 procenty a na výstavbu mola u zámeckého parku, když podíl dotace zde byl 72 procent. Dotaci na nákup techniky pak obec obdržela přímo do SZIF, a to v částce 292 tis. Kč, což bylo 33 % z celkové investovaných prostředků. Od Olomouckého kraje obec obdržela dotace na pořízení, rekonstrukci a opravu požární techniky v částce 18 tis. Kč, podíl této dotace na celkových nákladech činil 49 % a na Loučenské dřevosochání přispěl Olomoucký kraj obci částkou 60 tis. Kč, na celkových nákladech se tak podílel 19%. Poslední akce, výstavba dětského hřiště u ZŠ, byla podpořena z Programu obnovy venkova, vyplacenou ministerstvem pro místní rozvoj v částce 326 tis, což představuje 70 procent z celkově potřebných prostředků.

I v roce 2012 bude pokračovat další snaha o získání dotační prostředků, již dnes jsou plánovány tyto akce:

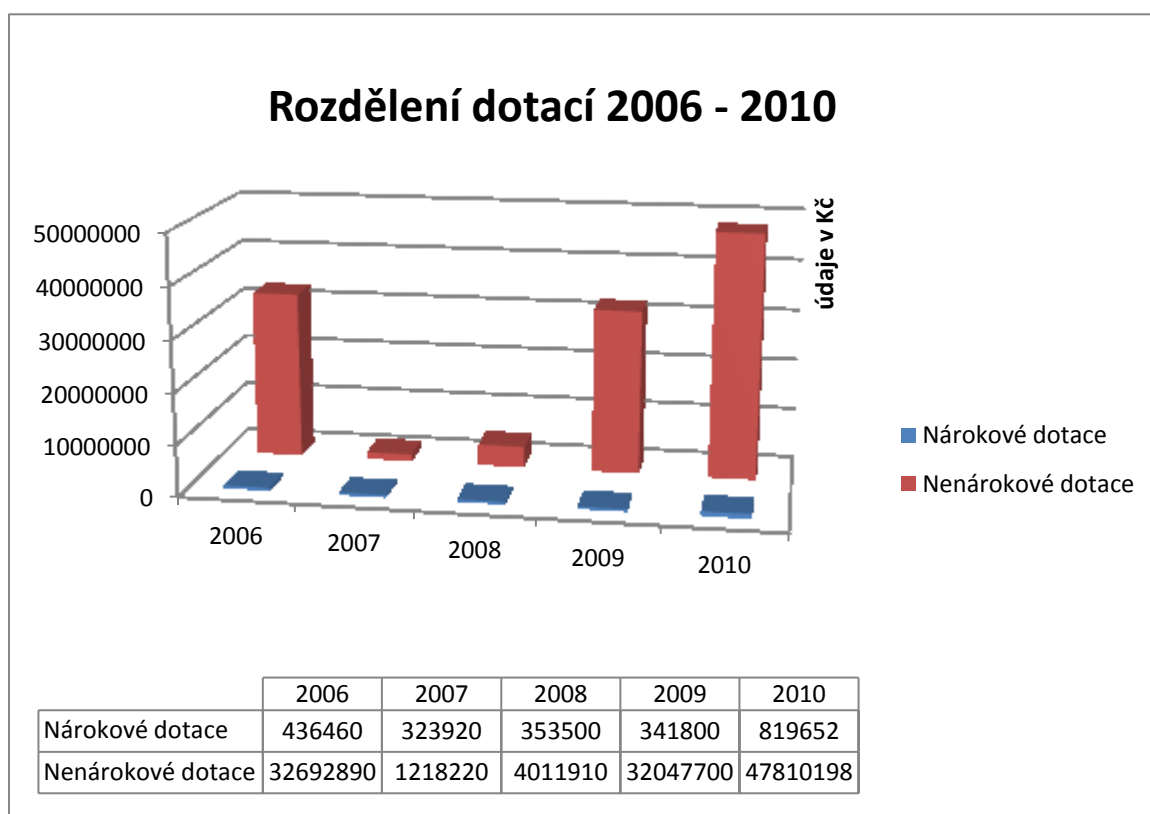
Osvětlení zámeckého parku, restaurování křížku na hřbitově v Loučné n. D., restaurování hrobky rodiny Kleinů, kanalizace splašková III. část, Loučenské dřevosochání - 5.ročník, IV. změna územního plánu – koncept a vybudování 2 parkovišť. Již nyní mají podány žádosti o dotace z Olomouckého kraje na financování 3 akcí ve výši 186 tis. Kč. Dále podali žádost o příspěvek na osvětlení zámeckého parku, a to Nadaci ČEZ.

4. ZHODNOCENÍ VLIVU DOTACÍ PŘI HOSPODAŘENÍ OBCE

4.1. Dotace dle nároku obce Loučná nad Desnou

Dotace dělíme na nárokové, když nárok na tyto dotace vzniká obci automaticky, jsou poskytovány všem obcím při splnění zákonem daných podmínek. Příjem dotací nenárokových je pak vázán na podání žádosti a splnění podmínek stanovených poskytovatelem v rámci jednotlivých programů a výzev.

Graf č. 4.1. Rozdělení dotací obce Loučná nad Desnou dle nároku v letech 2006 - 2010

Zdroj: závěrečné účty obce 2006 - 2010

4.1.1. Nárokové dotace

Nárokové dotace představují velmi malý podíl na sumě celkově přijatých dotací. Procentuelní podíl v letech 2006, 2009 a 2010 byl v rozmezí 1 – 1,5 %. Větší podíl nenárokových dotací na celkových dotacích byl v letech 2007 – 21 % a 2008 – 8 %. Tento nárůst byl způsoben výrazným poklesem podílu nenárokových dotací.

Nárokové dotace jsou zahrnuty v položce 4112, když tuto položku tvoří dotace na výkon státní správy a na financování základního školství dle počtu žáků MŠ a ZŠ. Tyto dotace jsou definovány a schváleny zákonem o státním rozpočtu.

Tabulka č. 4.1. Nárokové dotace obce Loučná nad Desnou podrobněji popisuje nárokové dotace v letech 2006 – 2010.

Tabulka č. 4.1. Nárokové dotace obce Loučná nad Desnou -položka č. 4112 (v tis. Kč)

Druh dotace	2006	2007	2008	2009	2010
Školství	136	132	128	123	294
Státní správa	196	192	185	178	426

Zdroj: Interní údaje Loučné nad Desnou

Dotace na výkon státní správy u obce Loučná nad Desnou představuje příspěvek na výkon státní správy v působnosti obcí. Obec vykonává základní působnost. Tento příspěvek je určen na úhradu osobních a věcných výdajů spojených s výkonem státní správy. Výši a poskytování příspěvku upravuje metodika Ministerstva financí, když kritériem je velikost správního obvodu nejvyšší dosažené správní role vyjádřená počtem obyvatel. Tento příspěvek je poskytován prostřednictvím krajů, které jednotlivé příspěvky rozepisují na obce.

Dotace na školství je určena na úhradu neinvestičních výdajů, provozních výdajů mateřských a základních škol zřizovaných obcí. Jedná se o příspěvek na žáka, který v roce 2010 činil částku 1.401,- Kč, stejně jako v roce 2009³⁴.

Další nárokové dotace jsou zahrnuty v položce 4111, které jsou určeny na úhradu nákladů v souvislosti s volbami. Celkový objem prostředků v letech 2006 – 2010 byl 283 tis. Kč, což představovalo podíl na nárokových dotacích ve výši 12,5 procenta.

4.1.2. Nenárokové dotace

Nenárokové dotace jsou ostatní dotace a prostředky, které obec získává z krajů, státního rozpočtu, ostatních fondů a fondů EU.

„Uvádí se, že v rozpočtu existuje více než 500 dotačních titulů, na základě kterých může obec získat prostředky. Pravidla jejich rozdělování jsou pro každý titul jiná, někde jsou

³⁴ Článek Ing. Rudolf Kotrba Metodika financování obcí a hl. m. Prahy 2010
<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6444910>

jednoznačná, někde naprosto neznámá. Tento stav je již dlouho předmětem kritiky a právem se volá po zjednodušení systému“³⁵

Nenárokové dotace, v procentuelním vyjádření k celkově přijatým dotacím v rozpočtech Loučná nad Desnou v letech 2006 – 2010, představovaly v roce 2006, 2009 a 2010 téměř 99 %, v roce 2008 92 % a v roce 2007 79 %.

Z procentuelního vyjádření pak je jasně patrné, že nenárokové dotace tvoří podstatnou část přijatých dotací v rozpočtu obce. Záleží tak pouze na obci, jak je schopna se orientovat v oblasti dotací a zda je připravená žádosti o dotace zpracovávat. V obci Loučná funguje tým pracovníků, v čele se starostou obce, kteří tyto žádosti úspěšně zpracovávají. Žádosti o dotace u obce nejsou nahodilé, jen dle vypsanych výzev a programů, ale jsou v souladu se strategickým plánem obce zpracováním na období do roku 2016. Nárokové dotace jsou, kromě roku 2007, téměř zanedbatelnou položkou v celkové sumě přijatých dotací. Výhodou nárokových dotací je skutečnost, že s jejich použitím mohou obce počítat již při sestavování rozpočtu, což s dotacemi nenárokovými většinou nelze.

4.2. Dotace dle zdrojů

Zde jsou stručně rozebrány dotace dle zdrojů a jejich možnosti využití pro obec obecně, tudíž i pro obec Loučná nad Desnou.

Stát – jedná se o dotace nárokové na výkon přenesené působnosti, školství a dále o nenárokové dotace z orgánů státu, ministerstev.

Státní fondy – SFŽP, SFDI, SFRB, SZIF – jedná se o prostředky určené např. na obnovu kanalizací, silnic, vodovodů a další.

Kraje – jejich úloha v přerozdělování dotací roste, když v roce 2006 dotace od krajů pro obce činily asi 4 % příjmů obcí a postupně toto procento roste.

Dotace z Evropské unie - v období 2007 – 2013 je v ČR využíváno 26 operačních programů, které jsou rozděleny mezi tři cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Tyto prostředky čerpá obec prostřednictvím Regionální rady soudržnosti Střední Morava a prostřednictvím Národního fondu, když jde například o dotace obcí, které inkasují ze strukturálních fondů nebo Fondu soudržnosti EU.

³⁵ Článek Antonín Eliáš Dotace obcím – jejich struktura a využití <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6448273>

Podrobněji jsou dotace dle zdrojů rozebrány v tabulce č. 4.2. Dotace dle zdrojů obce Loučná nad Desnou 2006 – 2010, a to tak, jak jsou členěny dle rozpočtové skladby.

Tabulka č. 4.2. Dotace dle zdrojů obce Loučná nad Desnou 2006 -2010 (v tis. Kč)

Položka	Rok					
	2006	2007	2008	2009	2010	Celkem
Všeob. pokl. správa st. rozpočtu	15.104	-	40	40	99	15.283
Státní rozpočet v rámci souhrnných dotačních vztahů	332	324	313	302	721	1.992
Transfery ze státních fondů	-	-	3.764	296	1.522	5.582
Ost. transfery ze stát. rozpočtu	15.847	783	228	5.119	19.900	41.877
Převody z Národního fondu	25	-	-	12.728	2.117	14.870
Transfery od krajů	1.821	222	81	563	1.925	4.612
Transfery od regionálních rad	-	213	-	13.341	22.345	35.899

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 – 2010

Prostředky získané ze státního rozpočtu v částce 59.152 tis. Kč, prostřednictvím všeobecné pokladní správy a ministerstev, během sledovaného období představují na celkové sumě přijatých dotací 49,3 %. Obec také získala prostředky z fondů Evropské unie v celkové částce 50.769 tis. Kč, prostřednictvím Národního fondu³⁶ a Regionální rady soudržnosti Střední Morava. Tyto se podílí na dotacích 42,3 %. Prostředky přijímané ze státních fondů, které obec přijala zejména z prostředků Státního fondu dopravní infrastruktury a Státního fondu životního prostředí, představují 4,7 % a dotace z Olomouckého kraje 3,7 %.³⁷

Získání dotace z regionálního operačního programu

Obec Loučná nad Desnou spadá svojí místní příslušností pod regionální radu Střední Morava. Průběh od záměru požádat o dotaci, přes podání žádosti v rámci konkrétní výzvy, splnění mnoha podmínek až po podpis smlouvy a čerpání peněz je velmi složitý.

Jako podpůrný nepovinný dokument, ve vztahu k žádosti o dotace, slouží projektový záměr nebo-li projektová fiche. Popisuje se v ní základní myšlenka projektu, způsob jeho financování, ale také výsledky, výstupy a dopady projektu.

³⁶ § 37 Zákona o rozpočtových pravidlech č. 218/2000 Sb.

³⁷ Příl. č. 2 - Graf – procentuelní podíl dotací dle zdrojů

Příprava projektu do podpisu smlouvy o poskytnutí dotace prochází několika etapami. Níže je pro ilustraci, jaké úsilí musí obec vynaložit, aby prostředky z dotačních titulů získala, shrnutí postupu žadatele o dotaci při přípravě projektové žádosti do 10 mil. Kč.

Postup žadatele při přípravě projektové žádosti do 10 mil. Kč.³⁸

	Příprava projektové žádosti	Příprava realizace stavby
Příprava před výzvou	Výběrové řízení na zpracování projektové žádosti	Projektová dokumentace, stavební povolení
Výzva	Projektová žádost, včetně příloh – marketingová analýza, finanční a ekonomická analýza	Zpracování investičního záměru, vyřízení územně plánovací Inko
Etapa I.		Výběrové řízení na zhotovitele stavebně-technické dokumentace
Etapa II.	Průběžné dokládání podkladů	Zpracování stavebně-technické dokumentace pro vydání stavebního povolení
Etapa III.	Doložení příloh vyžadovaných před uzavřením smlouvy	Zpracování stavebně-technické dokumentace pro výběrové řízení na dodavatele stavby Stavební řízení - rozhodnutí o povolení stavby
	Projektový management	Výběrové řízení na dodavatele stavby

Proces od vyhlášení výzvy k předkládání projektových žádostí přes předběžné schválení, závěrečné schválení až po uzavření smlouvy je administrativně, technicky i časově velmi náročný. U projektů do 10 mil. Kč je doba od vyhlášení výzvy po uzavření smlouvy o poskytnutí dotace stanovena maximálně na 12 měsíců, u projektů nad 10 mil. Kč pak maximálně 14 měsíců.

³⁸ <http://www.rr-strednimorava.cz/verejnost-a-media/publikace> (Jak realizovat projekt)

Realizace vlastního projektu musí být v souladu s postupy uvedenými ve smlouvě o poskytnutí dotace. Jedná se zejména o dodržování harmonogramu prací, rozpočet a podobně. Obec má dále povinnost předkládat pravidelné monitorovací zprávy, na základě kterých také podává žádosti o platby. Je nutné také pamatovat na publicitu projektu. Další podmínkou je udržitelnost projektu, o čemž také příjemce dotace podává monitorovací zprávy. Udržitelnost projektu je stanovena na 5 let. Prokazuje se zde např. socioekonomické přínosy, naplnění monitorovacích indikátorů.

4.3. Dotace na obyvatele

Dotace představují druhý nejvýznamnější příjem obce. Mezi lety 2006 – 2010 se objem čerpaných dotací zvýšil u všech kategorií obcí, v průměru o 37 %. Obce v kategorii 1000 – 4999 obyvatel, kam patří i obec Loučná nad Desnou, zaznamenaly zvýšení dotací jen o necelých 20 %.

Tabulka č. 4.3. Dotace na obyvatele obce Loučná nad Desnou 2006 – 2010 (v tis. Kč)

Rok	Nárokové dotace	Nenárokové dotace	Počet obyvatel ³⁹	Přepočet na obyvatele
2006	436 460	32 692 890	1885	17575
2007	323 920	1 218 220	1842	837
2008	353 500	4 011 910	1833	2382
2009	341 800	32 047 700	1809	17906
2010	819 652	47 810 198	1779	27336
Celkem	2 275 332	117 780 920	-	-

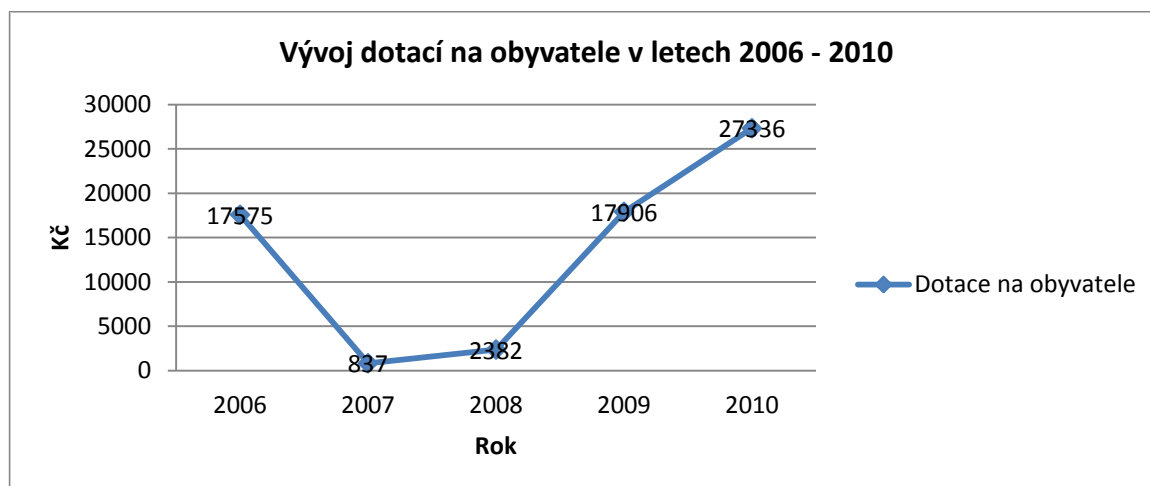
Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 – 2010

Za sledované období v letech 2006 – 2010 činily dotace v přepočtu na 1 obyvatele částku 65.604 Kč. Nárokové dotace představovaly částku na 1 obyvatele 1.243 Kč, nenárokové pak částku 64.361 Kč. V obci během období docházelo k postupnému poklesu obyvatel, příjem dotací se v posledních dvou letech sledovaného období výrazně zvyšoval.

Graf č. 4. 2. zobrazuje, jak se v jednotlivých letech měnil podíl dotací připadající na 1 obyvatele u obce Loučná nad Desnou

³⁹ <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislatab=MOS+A04+OB1.164&vo=null>

Graf. č. 4.2. Vývoj dotací na obyvatele obce Loučná nad Desnou

Zdroj: Závěrečné účty obce 2006 – 2010, zpracování vlastní propočty

V kategorii, do které spadá Loučná nad Desnou, 1000 – 4999 obyvatel činily dotace v roce 2010 v přepočtu na obyvatele částku přesahující 6.000 Kč.⁴⁰ Dotace získané obcí Loučná nad Desnou v přepočtu na 1 obyvatele jsou ve výši 27.336,- Kč. Příjmy z dotačních titulů tak o více jak 355 % převyšují částku, která připadá na 1 obyvatele u obcí ve své kategorii.

4.4. Dotace v rozpočtu obce

V předchozí kapitole byly rozebrány dotace dle zdrojů z veřejných rozpočtů, které obec Loučná nad Desnou v průběhu sledovaných let čerpala k rozvoji vybavenosti a infrastruktury obce.

V roce 2006 obec hospodařila se schodkovým rozpočtem v částce 4.645,70 tis. Kč, když dotace představovaly 52 % příjmů obce. Přebytkem ve výši 4.191,93 tis. Kč skončil rozpočet roku 2007, a to i přes nízký objem dotací, které představovaly pouze 5 % příjmů obce. Z tohoto důvodu také nebyly v uvedeném roce realizovány žádné finančně náročné investiční akce. Rok 2008 byl rokem, kdy rozpočet obce zaznamenal schodkové hospodaření, když schodek rozpočtu byl ve výši 11.237 tis. Kč. V tomto roce byl oproti roku 2007 zaznamenán mírný nárůst dotací, a to na 10,9 % celkových příjmů obce, avšak ve srovnání s rokem 2006 byl výrazný pokles, a to o necelých 87 %. Záporným výsledkem skončilo také hospodaření roku 2009, a to i přes velký nárůst dotačních prostředků, kdy dotační prostředky přesáhly hranici 53 % na celkových příjmech obce. V tomto roce obec započala finančně

⁴⁰ <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6521067> graf 5. Vývoj dotací obcím

náročné investiční akce, a to rekonstrukci kulturního domu, zateplení budovy obecního úřadu. Na druhé straně, vlivem ekonomické recese došlo k poklesu výběru daňových příjmů. Obec postihl i pokles u příjmů nedaňových. Poslední sledovaný rok 2010 byl rokem s přebytkovým rozpočtem, s největším podílem dotací v porovnávaném období, a to 56,3 % na celkových příjmech obce. Současně v tomto roce výrazně stouply příjmy obce z daňových příjmů, a to vlivem zvýšení sazby u daně z nemovitostí, když obec první rok využila možnost danou jí zákonem a navýšila tuto daň.

Nárokové dotace v rozpočtu obce představují v letech 2006, 2009 a 2010 necelé 2 % dotačních příjmů. Pouze v letech 2007 a 2008 došlo k nárůstu těchto dotací na celkové částce přijatých dotací, a to na 21 % v roce 2007 a 8 % v roce 2008. Ke skutečnosti přispěl fakt, že obec zaznamenala výrazný pokles příjmů z nenárokových dotací. Nenárokové dotace v rozpočtu obce ve sledovaných pěti letech výrazně převažují nad dotacemi nárokovými, a to i v letech, kdy byl pokles příjmů z nenárokových dotací.

Téměř polovinu dotačních prostředků obec získala z kapitol státního rozpočtu, 42 % dotací plynulo obci z prostředků Evropské unie, 5 % ze státních fondů a necelé 4% představovaly dotační prostředky z Olomouckého kraje.

Nejvíce dotačních prostředků obec získala v roce 2010, částku téměř 49 mil. Kč, když dotace představovaly více jak 56 % prostředků na straně příjmů rozpočtu obce Loučná nad Desnou. Podíl dotací u obce Loučná nad Desnou pak výrazně převyšuje podíl dotací v roce 2010 v průměrném propočtu za všechny obce v ČR, vyjma hlavního města Prahy, když průměrný podíl dotací u všech obcí představoval 38 % na příjmech obcí, dle propočtů CCB – Czech Credit Bureau a.s. Podíl daňových příjmů byl 32 %, nedaňových příjmů 4 % a z prodeje kapitálové majetku příjmy činily 8 % na celkových příjmech rozpočtu v roce 2010.

Celkové příjmy obce Loučná nad Desnou v porovnávaných pěti letech dosáhly částky 282 mil. Kč. Daňové příjmy se na celkových příjmech obce podílely více jak třetinou, nedaňové příjmy 7 %, příjmy z kapitálového majetku 14 % a dotační zdroje pak tvoří 42 % příjmů obce.

5. ZÁVĚR

Obce, jako samosprávné územní celky, jsou zakotveny v Ústavě České republiky, hlavně sedmé. Tato charakterizuje územní samosprávný celek jako územní společenství občanů, které má právo na samosprávu. Dále jako veřejnoprávní korporaci, která může mít vlastní majetek a hospodaří dle vlastního rozpočtu. Financování obcí v České republice je založeno na kombinovaném fiskálním federalismu. Část svých příjmů obdrží obce z daní, část pak přerozdělením dotací.

Daňové příjmy, jako nejpodstatnější část rozpočtu obce, jsou určovány na základě zákona o rozpočtovém určení daní. Výši příjmů z daní sdílených není obec v podstatě schopna ovlivnit, je závislá především na celostátním výběru těchto daní. Jediný výnos z daní, který je obec schopna výrazně v mezích stanovených zákonem od roku 2010 ovlivnit, je výnos z daně svěřené – z daně z nemovitostí. Největší výnos z daní sdílených u obce Loučná nad Desnou představoval výnos z daně z přidané hodnoty a právě výnos z daně svěřené, daně z nemovitostí, byl v roce 2010 největším daňovým výnosem obce. Do daňových příjmů jsou zahrnuty i příjmy z místních poplatků, které u obce Loučná nad Desnou tvoří 11 % daňových příjmů. Výnosy z daňových příjmů jsou určeny zejména na zabezpečení chodu obce a k úhradě běžných výdajů.

Druhým nejpodstatnějším příjmem rozpočtu obce jsou příjmy z dotací. Tyto jsou prostředkem pro zajištění zejména rozvoje obce, finančně náročných projektů. Vzhledem k tomu, že množství dotačních prostředků je omezené, je jejich získání závislé na individuálních schopnostech představitelů obce. Dotace v podmínkách obce Loučná nad Desnou tvoří v letech 2006 – 2010 v průměru 42 % celkových příjmů obce. Jedná se tak pro obec o velmi důležitý zdroj příjmů. Z analýzy dotací pak byla zjištěna skutečnost, že investiční dotace mnohonásobně převyšují dotace neinvestiční. Tomu také odpovídá fakt, že dotace nárokové tvoří zanedbatelnou část dotačních prostředků získaných obcí. V případě akcí, které byly realizovány za podpory dotačních prostředků, se podíl těchto prostředků na celkových nákladech pohyboval ve velkém rozpětí, a to od 21 % do 100 % nákladů potřebných na tyto projekty. Získání dotací v jednotlivých letech odráží i počet zrealizovaných akcí, když v roce 2007 došlo k výraznému poklesu dotačních prostředků obce a v tomto roce byla zrealizována pouze jedna finančně náročnější akce, v objemu přesahující 1 mil. Kč. Naopak v roce 2010, kdy obec získala nejvíce dotací ve sledovaném období, byly zrealizovány 3 investiční akce, u kterých náklady na jednu akci přesahovaly 24 mil. Kč.

Průměrný podíl dotací na rozpočtu je u obce Loučná nad Desnou výrazně vyšší než průměr u obcí v ČR, když v roce 2010 v průměrném propočtu na obce ČR byl podíl dotací 38 % na příjmech obcí a u obce Loučná nad Desnou se jedná o 56 %. Při přepočtu přijatých dotací na obyvatele, dosahovaly tyto v roce 2010 částku 27.336,- Kč, když dotace v kategorii obcí 1000 – 4999 obyvatel, do které patří i obec Loučná nad Desnou, byly v průměru na obyvatele v částce přesahující 6.000,- Kč. Tento výrazný podíl dotací na rozpočtu obce je pak odrazem schopností pracovníků obce, když jsou schopni zpracovat kvalitní projekt a získat tak pro obec dotační prostředky. Nevýhodou dotací je jejich vysoká administrativní a časová náročnost, kdy vypracování kvalitního projektu, podání žádosti až do podpisu smlouvy trvá až rok.

Hypotézou této práce byla skutečnost, že obec by se bez dotačních prostředků neobešla, nebyla by schopna zdaleka v takové míře se rozvíjet, jak se rozvíjí. Tato byla potvrzena, když poklesem objemu dotačních prostředků, které obec v jednotlivých letech získala, docházelo i k poklesu realizovaných akcí. Pokud by obec nezískala dostatek dotačních prostředků, nedocházelo by k realizaci finančně náročných projektů a tím k výraznému rozvoji obce v oblasti turistického a cestovního ruchu v takové míře, v jaké se tomu děje při současném stavu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:

Knihy:

1. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy; teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Woolters Kluwer ČR, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1
2. PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
3. ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT. *Rozpočtová skladba v roce 2011*. 4. rozš. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 277 s. ISBN 978-80-7263-638-9.
4. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. aktual. vyd. Praha: Grada a.s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9
5. FILIP, Jan, Jan SVATOŇ a Josef ZIMEK. *Základy státovědy*. 2. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997. 352 s. ISBN: 8021015756
6. PAVLÍČEK, Václav a Jiří HŘEBEJK. *Ústava a ústavní řád České republiky*. 1. vydání. Praha: Linde a.s., 1994. 501 s. ISBN 80-85647-38-9
7. MAREČEK, Jiří. *Loučná nad Desnou a Kouty nad Desnou, Historický průvodce*, Šumperk: Trifox, 2005, 340 s. ISBN 80-239-4424-x,
8. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010*, Svaz měst a obcí České republiky, 2010 1. vydání. 184 s, ISBN 978-80-254-8660-3
9. Doc. Ing. Petr Tománek, CSc., *Hospodaření krajů a obcí*, 2011, EKf VŠB TU Ostrava, získaný na internetu: <https://portalekf.wps.vsb.cz/wps/myportal/>

Legislativa:

Ústavní zákon č. 1/2003 Sb. Ústava České republiky ze dne 16. prosince 1992

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitostí ve znění pozdějších předpisů

Obecně závazná vyhláška č. 1/2009 obce Loučná nad Desnou o stanovení místního koeficientu

Internetové stránky:

Internetové stránky obce Loučná nad Desnou www.loucna-nad-desnou.cz

Internetové stránky Transparency international ČR <http://www.transparency.cz/pruvodce-komunalnimi-rozpocty/>

Internetové stránky - Veřejná databáze ČSÚ
<http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=MOS+A04+OB1.164&vo=null>

Internetové stránky Regionální rady soudržnosti Střední Morava
<http://www.rr-strednimorava.cz/verejnost-a-media/publikace> (Jak realizovat projekt)

Internetové stránky MAS Šumperský venkov
http://sumperskyvenkov.cz/index.php?sekce=stranka&id_stranky=3

Internetové stránky Ministerstva zemědělství eAgri
<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/opatreni-osy-iv/>

Internetové stránky deník veřejné správy – články:

Hospodaření územních rozpočtů v roce ekonomické recese
<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6444776>

Hospodaření obcí podle velikostních skupin (příjmová část)
<http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6521067> graf 5. Vývoj dotací obcím

Metodika financování obcí a hl. m. Prahy 2010
<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6444910>

Dotace obcím – jejich struktura a využití
<http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6448273>

SEZNAM ZKRATEK:

CHKOJ – Chráněná krajinná oblast Jeseníky

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

MF- Ministerstvo financí

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

MTR – meziroční tempo růstu

MV – Ministerstvo vnitra

MZe – Ministerstvo zemědělství

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

PB – příjmy běžného rozpočtu

ROP – regionální operační program

SB – saldo běžného rozpočtu

SFDI – Státní fond dopravní infrastruktury

SFŽP – Státní fond životního prostředí

SROP – společný regionální operační program

SZIF – Státní zemědělský intervenční fond

VB – výdaje běžného rozpočtu

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

- byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školských představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo,
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB – TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3),
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB – TUO k prezentačnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce. Souhlasím s tím, že údaje bakalářské práce obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěné v příloze m bakalářské práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠB – TUO,
- bylo sjednáno, že s VŠB – TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,
- bylo sjednáno, že užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly na VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do její skutečné výše).

V Šumperku dne 5. května 2012

Schartelová Gabriela

SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha č. 1 Graf procentuelní srovnání dotací dle zdrojů a graf procentuelní podíl dotací na příjmech obce

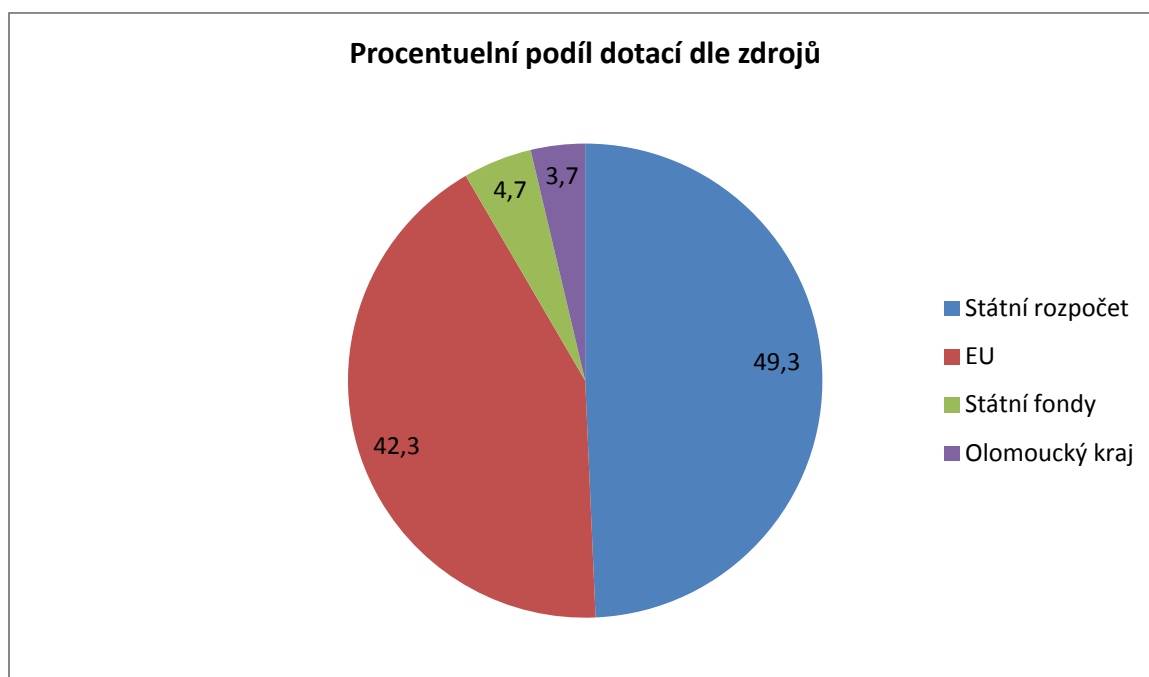
Příloha č. 2 Graf - procentuelní podíl nárokových a nenárokových dotací

Příloha č. 3 Soupis dotací

Příloha č. 4 Popis projektu realizovaného z dotací

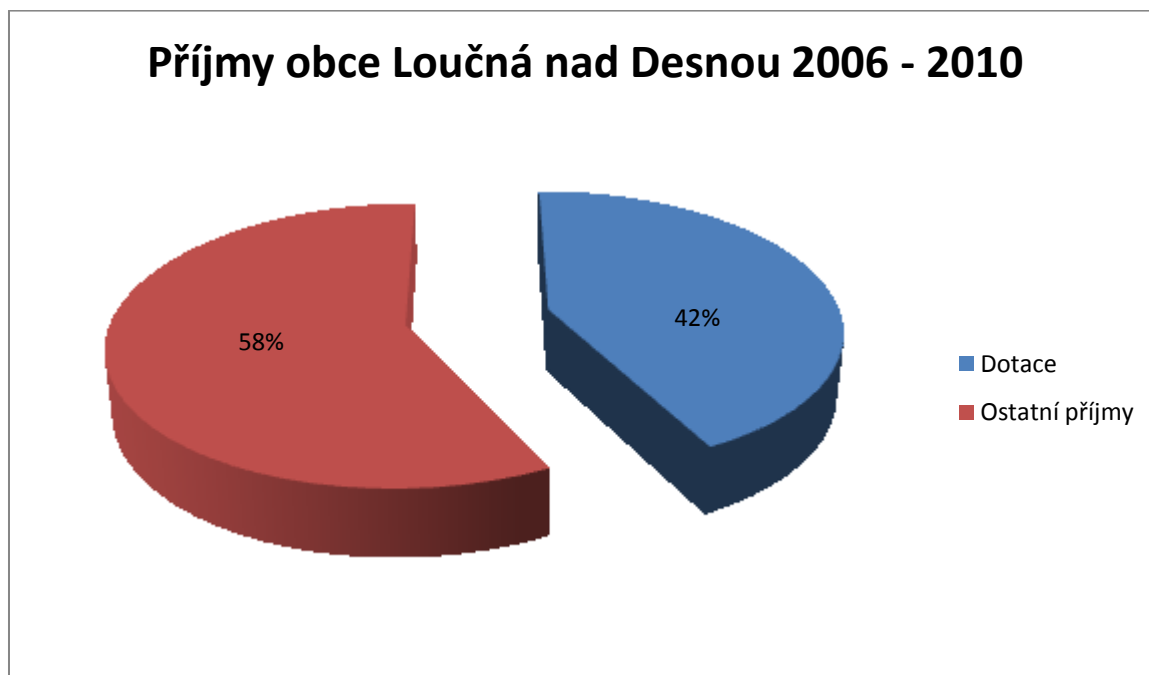
Příloha č. 1

Graf – procentuelní srovnání dotací dle zdrojů

Zdroj: závěrečné účty obce 2006 – 2010

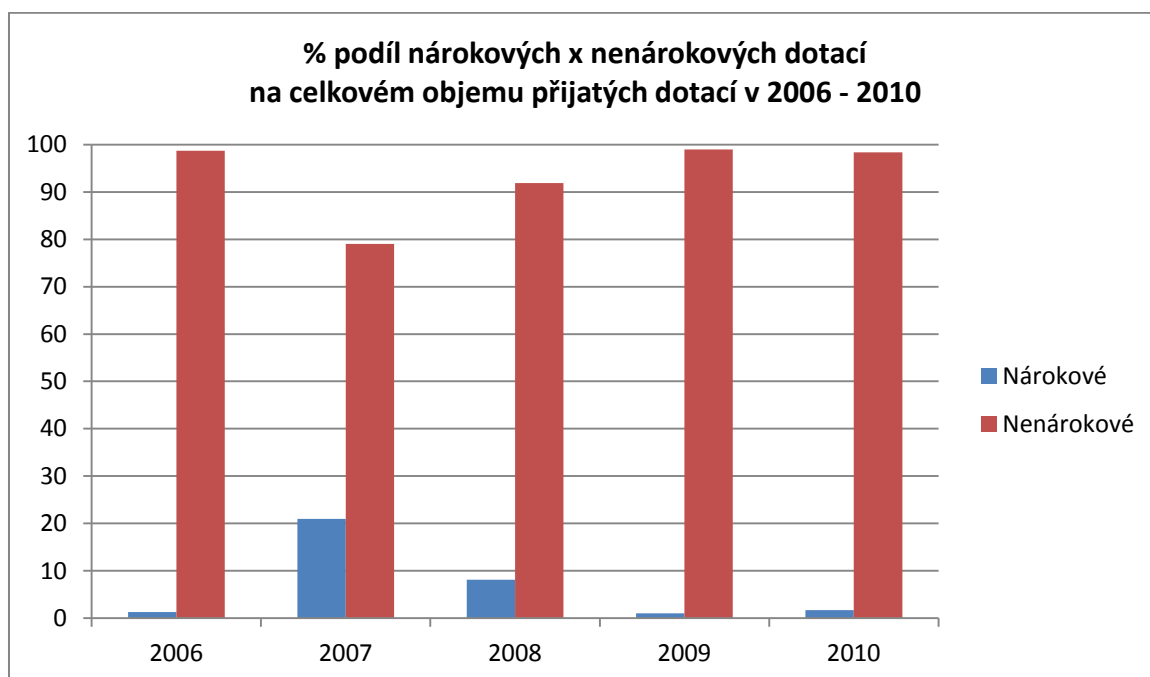
Graf – procentuelní podíl dotací na příjmech obce 2006 - 2010

Zdroj: závěrečné účty obce 2006 – 2010

Příloha č. 2

Graf - procentuelní podíl nárokových a nenárokových dotací

Zdroj: závěrečné účty obce 2006 - 2010

Příloha č. 3 Soupis dotací obce Loučná nad Desnou – realizované akce

Název dotace	Rok	Celkové náklady	Dotace	Poskytoval dotace
Hřiště s umělým povrchem	2006	3 000 000,00 Kč	1 050 000,00 Kč	Olomoucký krajský fotbalový svaz
Víceúčelová hala – Tančírna	2006	4 000 000,00 Kč	1 846 000,00 Kč	Ministerstvo pro místní rozvoj
Propagační materiály o obci - krabičky	2006	1 950 000,00 Kč	1 700 000,00 Kč	SROP
Hasičská zbrojnice	2006	18 000 000,00 Kč	16 577 000,00 Kč	Ministerstvo financí
Informační tabule v obci	2007	374 218,00 Kč	213 000,00 Kč	Euroregion Glacensis
Dovybavení hasičů	2007	13 000,00 Kč	13 000,00 Kč	Olomoucký kraj
Výstavba hřiště pro minigolf v Loučné nad Desnou	2007	1 149 000,00 Kč	783 000,00 Kč	MZe - MAS Údolí Desné
Dovybavení mateřské školy a socha krále	2008	294 597,63 Kč	182 000,00 Kč	MMR, Program obnovy venkova
Dovybavení hasičů	2008	21 075,00 Kč	21 075,00 Kč	Olomoucký kraj
Zateplení budovy mateřské školy v Loučné nad Desnou	2008	7 249 000,00 Kč	2 671 504,00 Kč	Státní fond životního prostředí ČR
Ošetření Lípy v zámeckém parku	2008	46 029,00 Kč	46 029,00 Kč	CHKOJ
Obnova modlitebny – Kociánov	2008	95 375,00 Kč	40 000,00 Kč	Olomoucký kraj
Rekonstrukce chodníků v obci Loučná nad Desnou	2008	5 553 000,00 Kč	3 764 000,00 Kč	Státní fond dopravní infrastruktury ČR
Obnova VO Kouty Musil	2009	2 189 000,00 Kč	500 000,00 Kč	Olomoucký kraj, Program obnovy venkova
Loučenské dřevosochání 2. ročník	2009	192 037,00 Kč	20 000,00 Kč	Olomoucký kraj
Dovybavení hasičů	2009	22 630,00 Kč	22 630,00 Kč	Olomoucký kraj
Zateplení budovy obecního úřadu v Loučné nad Desnou	2009	5 231 000,00 Kč	2 669 094,00 Kč	Státní fond životního prostředí ČR
CZECH – POINT	2009	93 927,00 Kč	79 837,00 Kč	MV, Integrovaný operační program
Revitalizace středu obce v Loučné nad Desnou	2010	5 672 000,00 Kč	5 105 149,00 Kč	ROP Střední Morava
Rekonstrukce kulturního domu v Loučné nad Desnou	2010	24 185 000,00 Kč	21 767 000,00 Kč	ROP Střední Morava
Obnova zámecké zahrady v Loučné nad Desnou	2010	734 529 €	15 728 992,00 Kč	Fin.mech. EHP Islandu, Lichtenšt. a Norska
Revitalizace území ve východní části obce Loučná nad Desnou	2010	5 546 000,00 Kč	4 992 115,99 Kč	ROP Střední Morava
Dovybavení hasičů	2010	4 500,00 Kč	4 500,00 Kč	Olomoucký kraj
Obnova vnitřního oplocení a údržba "kuchyňské zahrady"	2010	486 055,00 Kč	367 604,00 Kč	SZIF - MAS Šumperský venkov
Loučenské dřevosochání 3. ročník	2010	288 358,00 Kč	60 000,00 Kč	Olomoucký kraj
Vybudování infrastruktury pro tur.aktivitu	2010	4 705 883,00 Kč	3 999 999,99 Kč	ROP Střední Morava
Snížení znečištění vod v obci Loučná nad Desnou	2010	47 186 000,00 Kč	33 483 000,00 Kč	Státní fond životního prostředí, OPŽP
Pořízení lesnické techniky Pohádkový les	2011	520 800,00 Kč	217 000,00 Kč	SZIF - MAS Šumperský venkov
Nákup techniky	2011	876 000,00 Kč	292 000,00 Kč	SZIF
Rozšíření sportovně-rekreačního areálu Kociánov	2011	22 858 000,00 Kč	19 386 966,72 Kč	ROP Střední Morava
Dětské hřiště u základní školy v Loučné nad Desnou	2011	465 389,00 Kč	325 772,00 Kč	MMR, Program obnovy venkova
Molo u zámeckého rybníka v zámeckém parku v Loučné	2011	196 000,00 Kč	140 713,00 Kč	MAS Šumperský venkov - SZIF
Pořízení, rekonstrukci, opravu požární techniky JSDH	2011	37 005,00 Kč	18 500,00 Kč	Olomoucký kraj
Loučenské dřevosochání 4. Ročník	2011	310 524,00 Kč	60 000,00 Kč	Olomoucký kraj
Restaurování křížku na hřbitově v Loučné nad Desnou	2012		50 000,00 Kč	Olomoucký kraj
Restaurování hrobky rodiny Kleinů	2012		76 175,00 Kč	Olomoucký kraj
Kanalizace splašková III. část	2012			Olomoucký kraj
Loučenské dřevosochání 5.ročník	2012		60 000,00 Kč	Olomoucký kraj

Příloha č. 4 – Popis projektu realizovaného z dotací

Projekt realizovaný z prostředků Evropské unie – „Rekonstrukce zámeckého parku“:

Tento projekt řeší kompletní obnovu kulturní památky – zámecké zahrady – evidované v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 35818/8-1013 jako součást areálu Zámku v Loučné nad Desnou.

Předmětem projektu je komplexní sanace stávajících dřevin, výsadba nových dřevin a křovin, kácení nevhodných dřevin na základě dendrologicko-historického průzkumu tak, aby se dlouhodobě neudržovaná zahrada vrátila co nejblíže původní podobě z druhé poloviny 19. st. Součástí projektu je též obnova zchátralé grotty, vytvoření repliky již nedochované původní sochy Neptuna na rybníku uprostřed zámecké zahrady, obnova původní cestní sítě a instalace základního mobiliáře (lavičky, odpadkové koše). Bude též zhotoveno nové oplocení horní části zámecké zahrady v původní podobě dle dochovaných fragmentů a fotodokumentace.

nositel projektu:	Obec Loučná nad Desnou
předmět realizace:	kompletní obnova historické zámecké zahrady
termín zahájení realizace:	červen 2008
termín ukončení:	září 2009
celkové náklady projektu:	711 765 € (dle schváleného projektu)
celková výše grantu:	604 999 €
výše spolufinancování:	106 766 € (dle schváleného projektu)

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP

Fotografie zámecké zahrady:

Zdroj: www.loucna-nad-desnou.cz